

Nr 267.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående uppförande å ordinarie stat av statens hydrografiska byrå m. m.; given Stockholms slott den 4 april 1913.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels besluta, att hydrografiska byrån skall från och med år 1914 under benämning statens hydrografiska byrå uppföras å ordinarie stat;

dels godkänna det i statsrådsprotokollet intagna förslaget till stat för byrån, att tillämpas från och med år 1914, ävensom de villkor och bestämmelser, som föreslagits för åtnjutande av de i samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner;

samt vid bifall härtill å ordinarie stat under riksstatens nionde huvudtitel uppföra ett anslag till statens hydrografiska byrå till belopp av 47,800 kronor;

dels till bestridande av kostnaderna under år 1914 för statens hydrografiska byrås fältarbeten, publikationer och utrustning på extra stat för samma år anvisa ett anslag av 19,500 kronor;

dels ock för verkställande under år 1914 av hydrogeologiska specialundersökningar på extra stat för samma år anvisa ett anslag av 3,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Alfred Petersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 4 april 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde efter gemensam beredning med cheferna för sjöförsvars-, finans- och ecklesiastikdepartementen, följande.

Då jag den 14 januari 1913 anmälde anslagsbehoven för år 1914 under riksstatens nionde huvudtitel, anförde jag, att frågan om hydrografiska byråns uppförande å ordinarie stat vore beroende på utredning av lönerogleringskommittén, samt hemställde att i avbidan på den proposition angående hydrografiska undersökningar av Sveriges färskvatten, som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till Riksdagen, måtte beräknas såsom anslag till hydrografiska byrån å ordinarie stat ett belopp av 48,500 kronor samt å extra stat för år 1914 dels ett belopp av 19,500 kronor för uppehållande under samma år av verksamheten vid

den hydrografiska byrån med under densamma omedelbart lydande observationsstationer och dels ett belopp av 3,000 kronor för verkställande under samma år av hydrogeologiska specialundersökningar.

I enlighet med denna hemställan blev också propositionen avfattad.

Sedan löneregleringskommittén den 6 mars 1913 avgivit betänkande i ämnet samt utlåtanden inkommit från styrelsen för hydrografiska byrån och statskontoret anhåller jag nu att få underställa detta ärende Kungl. Maj:ts prövning.

*Proposition
till 1907 års
Riksdag.*

Sedan åtskilliga förberedande utredningar föregått, avlät Kungl. Maj:t den 21 december 1906 till Riksdagen proposition om anordnande av en hydrografisk undersökning av Sveriges färskvatten.

Då jag sistnämnda dag föredrog ärendet inför Kungl. Maj:t, ytttrade jag bland annat, att jag ansåg själva planläggningen av den hydrografiska undersökningen och sammanfattandet av dess resultat böra verkställas av en särskilt för ändamålet inrättad institution, att de erforderliga meteorologiska iakttagelserna i egentlig mening borde kunna ställas under närmaste ledning och kontroll av meteorologiska centralanstalten samt att de hydrogeologiska specialundersökningarna borde förläggas under Sveriges geologiska undersökning. Vidare anförde jag följande.

Uti väg- och vattenbyggnads- samt lantbruksstyrelsernas gemensamma förslag i ämnet hade hemställts om inrättandet av en fristående institution, en hydrografisk byrå, som, även om själva samlandet av materialet i vissa hänseenden skulle förmedlas av andra institutioner, dock skulle vara den centralpunkt, kring vilken det hela skulle gruppera sig.

För min del hade jag varit tveksam, huruvida åt den särskilda institution, som syntes vara erforderlig, borde givas en så fristående ställning, som styrelserna föreslagit, eller om den ej kunde ingå såsom en underavdelning i något redan befintligt verk eller någon institution. Säkerligen skulle en sådan anordning medföra en viss, om än ej alltför betydlig kostnadsbesparing.

De verk och inrättningar, som därvid först och främst vore att tänka på, syntes vara väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning och meteorologiska centralanstalten.

Vad då först anginge väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, höll jag före, att man genom att förlägga den hydrografiska institutionen direkt under denna styrelse skulle utsätta sig för risken av en viss ensidighet. Särskilt syntes nämnda styrelse av naturliga skäl icke väl ägnad att

tillvarataga de icke oviktiga vetenskapliga intressen, som skulle vara förbundna med byråns verksamhet.

Sveriges geologiska undersökning lämpade sig visserligen synnerligen väl att övertaga de hydrogeologiska specialundersökningarna, men, vad övriga delar av hydrografien anginge, ansåg jag dessa ligga så pass långt på sidan om detta ämbetsverks egentliga verksamhetsfält, att, även om, med någon förstärkning i verkets ordinarie arbetskrafter, inom det samma skulle kunna bildas en fullt kompetent hydrografisk underavdelning, en sådan uppdelning lätteligen skulle kunna vålla en för det mål, verket framför allt hade att tillgodose, ödesdiger splittring av dess och särskilt chefens arbetskrafter.

Med meteorologiska centralanstalten måste, enligt vad den förbragta utredningen gäve vid handen, den hydrografiska institutionen alltid komma att stå i det intimaste samarbete. Den meteorologiska centralanstalten vore emellertid en rent vetenskaplig institution och lydde såsom sådan närmast under vetenskapsakademien. Skulle även huvudparten av landets hydrografiska undersökning förläggas under meteorologiska centralanstalten, skulle det, bortsett från de stora organisatoriska svårigheter, som därvid oundvikligen skulle uppstå, lätt kunna hända, att den praktiska sidan av hydrografien i längden icke komme till sin rätt.

Av sålunda anförda skäl hade jag efter moget övertägande ansett mig även i själva organisationsfrågan böra i princip ansluta mig till förslaget om inrättande av en särskild fristående institution, en hydrografisk byrå.

Emellertid fann jag mig böra nämna, att därför syntes föreligga även ett annat, visserligen mera på sidan om själva saken liggande skäl. I skrivelse den 10 maj 1904 hade Riksdagen hos Kungl. Maj:t anhållit om revision av den så kallade lukrativa vattenrätten och därvid särskilt framhållit önskvärdheten av, att även hos oss, liksom det redan skedde i en del främmande länder, komme att föras en så kallad vattenbok. Inom den kommitté, som tillsatts för att verkställa den begärda revisionen, hade man redan haft blicken fäst på den blivande hydrografiska byrån såsom den institution, åt vilken förandet av den påtänkta vattenboken borde kunna uppdragas. Utan att närmare inlåta mig på frågan om lämpligheten därav, ansåg jag mig böra framhålla, att möjligheten av en sådan anordning enligt mitt förmenande bättre tillgodosåges, om byrån från början finge en självständig ställning, än om den inordnades under annat verk eller annan institution.

Den högsta ledningen av den hydrografiska byråns arbeten skulle utövas av en oavlönad styrelse. Den omedelbara ledningen av byråns

verksamhet skulle uppdragas åt en av Kungl. Maj:t tillsatt föreståndare. Utom denne skulle den hydrografiska undersökningens ordinarie arbetskrafter komma att utgöras allenast av två byråingenjörer. Därjämte komme alltid en del tillfälliga arbetskrafter att erfordras.

Beträffande avlöningarna åt byråns tjänstemän yttrade jag, att jag funne de av väg- och vattenbyggnads- samt lantbruksstyrelserna beräknade avlöningarna under dåvarande förhållanden uppenbarligen otillräckliga för att åt byrån förvärva behörigen kvalificerade arbetskrafter. Jag tänkte därvid i första hand på den för föreståndaren föreslagna avlöningen, vilken upptagits lika med den dåvarande avlöningen för byråchefer i centrala ämbetsverk, nämligen 6,400 kronor jämte ett ålderstillägg å 600 kronor. Enligt förslaget skulle av denne fordras ådagalagda tillräckliga kunskaper i teoretisk och praktisk hydrografi, i vattenbyggnadslära samt i geologi. Han skulle således vara både vetenskapsman och ingenjör och i båda hänseendena stå på höjden av sin tids bildning. För en ingenjör med den större erfarenhet, som här skulle fordras, och med framstående egenskaper i övrigt bjöde emellertid det praktiska livet stora möjligheter till högre inkomst än den föreslagna avlöningen. Några vidare tillfällen till biförtjänster komme uppenbarligen icke föreståndarplatsen att lämna.

Men även om man ville till största delen efterskänka fordringarna på ingenjörskompetensen och man i stället ville lägga huvudvikten på den rena hydrografutbildningen, ansåg jag det starkt kunna ifrågasättas, om för den föreslagna avlöningen ens någon på detta område fullt kompetent person skulle kunna erhållas till föreståndarplatsen än mindre kvarhållas å densamma. Det senare vore dock nödvändigt för bevarande av kontinuiteten i arbetet, och detta så mycket mer som säkerligen de underordnade arbetskrafterna komme att ganska ofta ombytas.

För den vetenskapligt bildade hydrografen syntes emellertid, om ej avlöningen sattes desto högre, den akademiska banan, redan med de existensvillkor den då erbjöde, alltid komma att hägra såsom slutmålet. En ordinarie professor uppbure för det dåvarande en begynnelseavlöning av 6,000 och en slutavlöning av 7,000 kronor, d. v. s. i stort sett endast obetydligt sämre avlöning än föreståndaren för hydrografiska byrån skulle komma att uppbära. Den akademiska läraren hade emellertid alltid utsikt till en eller annan extra förtjänst, och, framför allt, han vore ordinarie tjänsteman med ty åtföljande pensionsrätt.

Ställningen av ordinarie ämbetsman skulle emellertid åtminstone till en början ej tillkomma föreståndaren för den hydrografiska byrån.

I motiveringen till ett tidigare förslag hade lantbruksstyrelsen anfört, att under förutsättning av den då föreslagna organisationens genomförande den hydrografiska undersökningen syntes böra kunna slutföras under en tid av omkring 20 år. Även om man måste hålla före, att den sålunda beräknade tiden vore för kort och att jämväl efter genomförandet av den föreslagna undersökningsplanen behovet av vissa mera permanenta undersökningar komme att kvarstå, vore det alltid att antaga, att man inom en begränsad tid måste i större eller mindre mån omorganisera det hela. Under sådana förhållanden ansåg jag blivande anslag till den hydrografiska undersökningen tills vidare, såsom fallet dittills varit med anslaget till den geologiska undersökningen, böra uppföras å extra stat.

Då även i andra hänseenden den blivande föreståndarens ställning erbjöde ganska många jämförelsepunkter med chefens för Sveriges geologiska undersökning, särskilt i fråga om arbetets art och den vetenskapliga kompetens, det förutsatte, hade jag ansett dem båda böra likställas jämväl i fråga om avlöning. Arvodet till chefen för den geologiska undersökningen utginge för det dåvarande med 7,000 kronor, vilket med andra ord ville säga, att han vore jämnställd med överdirektörer och andra chefer för mindre ämbetsverk i allmänhet. Samma arvode ansåg jag minst böra tillkomma även föreståndaren för hydrografiska byrån. Emellertid påginge arbeten på en omreglering av lönerna för de förvaltande ämbetsverkens personal, och i sammanhang därmed syntes även medellönen för cheferna för de mindre verken komma att höjas. Av en sådan höjning borde, då regleringen en gång började genomföras, jämväl föreståndaren för hydrografiska byrån komma i åtnjutande. Arvodet åt denne föreståndare borde alltså för det dåvarande bestämmas till 7,000 kronor.

Utom föreståndaren skulle byråns fasta personal bestå av två byråingenjörer. På dessa skulle ställas huvudsakligen samma kompetensfordringar som på föreståndaren. Även de för byråingenjörerna beräknade avlöningarna — 3,500 kronor med två ålderstillägg å 500 kronor — ansåg jag under dåvarande förhållanden för lågt tilltagna, särskilt som, därest vissa eftergifter åtminstone till en början måste göras i fråga om ingenjörskompetensen hos föreståndaren, kravet på sådan kompetens hos byråingenjörerna desto strängare måste fasthållas.

De arvoden, som vore erforderliga för att man skulle hava utsikt att därmed locka fullt dugliga ingenjörer att göra arbetet å byrån till sin livsuppgift, syntes emellertid skola bliva så avsevärda, att man, åtminstone till en början, borde avstå därifrån och i stället söka komma

till ett arvodesbelopp, som, på samma gång det icke vore för byråns stat alltför betungande, dock icke vore lägre, än att man därför kunde beräkna att erhålla fullt kompetenta personer, som kunde finna med sin fördel förenligt att ägna någon längre tid, exempelvis omkring fyra eller fem år, åt tjänstgöring inom byrån. Jag ansåg, att ett arvode av 4,500 kronor skulle vara tillräckligt därför. Detta belopp skulle ungefär motsvara vad en lantbruksstipendiat ansåges kunna förtjäna om året under den sista delen av sin stipendiattid och syntes även ungefär motsvara den inkomst en i vattenbyggnadskonst duglig ingenjör vid ungefär samma ålder borde kunna beräkna. Jag antog att med ett så pass högt tilltaget arvode och med den merit, någon längre tids tjänstgöring i byrån alltid skulle innebära, lämpliga arbetskrafter skulle kunna erhållas. Införandet av ett passagesystem sådant som det föreslagna syntes så mycket lämpligare, som därigenom även skulle vinnas den fördelen, att så småningom ett antal av de i det praktiska livet sysselsatta ingenjörerna skulle bliva väl förtrogna med byråns arbeten, en fördel, som säkerligen icke finge underskattas.

Hela årliga kostnaden för Sveriges hydrografiska undersökning, då arbetet komme i full gång, skulle kunna beräknas för den hydrografiska byrån med under densamma omedelbart lydande observationsstationer till 45,000 kronor, för de meteorologiska observationerna till 13,700 kronor och för de hydrogeologiska specialundersökningarna till 3,000 kronor eller inalles till 61,700 kronor.

Vad organisationskostnaderna anginge, beräknade till 37,800 kronor, ansåg jag icke något vara att anmärka mot deras belopp, om än en del av de för ordnandet av de meteorologiska observationerna beräknade utgifterna antagligen icke komme att påfordras under den närmaste tiden.

Vidkommande frågan, i vilken ordning det hela borde igångsättas, framhöll jag såsom min mening, att man för det dåvarande borde inskränka sig till att besluta inrättandet av byrån och utom nödiga arvoden för densammas personal anvisa endast ett belopp så tilltaget, att organisationsarbetet kunde beräknas komma att fortgå med full kraft under första året, men i övrigt låta organisationsfrågans slutliga avgörande anstå till ett kommande år och bero på vidare framställning från den blivande styrelsen för byrån.

Med denna utgångspunkt ansåg jag kostnaderna för år 1908 kunna beräknas för den hydrografiska byrån med under densamma omedelbart lydande observationsstationer till sammanlagt 40,800 kronor och för de meteorologiska observationerna till sammanlagt 10,800 kronor.

Några hydrogeologiska fältarbeten skulle icke kunna ifrågakomma under första året, vadan något anslag till dylika icke syntes behöva äskas för år 1908.

Beträffande de meteorologiska observationer, om vilka i detta sammanhang vore fråga, ansåg jag, att kostnaderna för dessa borde påföras åttonde huvudtiteln.

I enlighet med min hemställan föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 2 vid 1907 års riksdag, att Riksdagen måtte dels besluta, att i huvudsaklig överensstämmelse med de av mig angivna grunder en hydrografisk undersökning av Sveriges färskvatten skulle företagas under ledning av en särskild, för ändamålet bildad hydrografisk byrå, dels ock för ifrågavarande ändamål å extra stat för år 1908 bevilja ett anslag av 40,800 kronor.

Därjämte föreslog Kungl. Maj:t vid samma års riksdag uti proposition nr 3, att till utförande under meteorologiska centralanstaltens ledning och kontroll av vissa meteorologiska observationer för en hydrografisk undersökning av Sveriges färskvatten Riksdagen måtte på extra stat för år 1908 under riksstatens åttonde huvudtitel anvisa ett belopp av 10,800 kronor.

Med anledning av Kungl. Maj:ts uti förenämnda proposition nr 2 gjorda framställning yttrade Riksdagen i skrivelse den 30 maj 1907, nr 9, angående regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, följande.

*Riksdagens
skrivelse 1907.*

Tillgodogörandet av vårt lands rika vattenkrafter och särskilt användandet av den kraft, som förefunnes i de vattenfall, vilka tillhörde staten, vore angelägenheter av så genomgripande vikt, att deras ordnande icke borde undanskjutas. På grund härav och då förutsättningen för en tillfredsställande lösning av dithörande frågor vore, att vårt land bleve i hydrografiskt avseende på ett tillbörligt sätt undersökt, hade Riksdagen ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag om anordnandet av en särskild, för sådant ändamål avsedd hydrografisk byrå.

Då Riksdagen likaledes funnit sig böra instämma i vad departementschefen till statsrådsprotokollet anfört i fråga om grunderna för den hydrografiska undersökningens verksamhet och kostnaderna därför, hade Riksdagen beslutat, att, i huvudsaklig överensstämmelse med nyssnämnda grunder, en hydrografisk undersökning av Sveriges färskvatten skulle företagas under ledning av en särskild, för ändamålet bildad hydrografisk byrå, samt för ifrågavarande ändamål å extra stat för år 1908 beviljat ett anslag av 40,800 kronor.

Enligt vad Riksdagens skrivelse den 31 maj 1907, nr 8, giver vid
Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 207 häft. (Nr 267.) 2

handen, anvisades å åttonde huvudtiteln jämväl det uti propositionen nr 3 äskade beloppet av 10,800 kronor för vissa meteorologiska observationer för en hydrografisk undersökning av Sveriges färskvatten.

*Riksdagarna
1908—1912.*

För år 1909 beviljades vid 1908 års riksdag för här ifrågavarande ändamål anslag, slutande på samma belopp, 61,700 kronor, som det till årskostnad för omförmälda undersökningar beräknade beloppet. Av ifrågavarande anslag anvisades 49,400 kronor under nionde huvudtiteln (därav 3,000 kronor för hydrogeologiska specialundersökningar) och 12,300 kronor (för de meteorologiska undersökningarna) under åttonde huvudtiteln. Då emellertid organisationsarbetet icke under år 1908 skulle hinna fullständigt genomföras, ingingo i det då beviljade beloppet, 61,700 kronor, vissa poster, avsedda till fortsatt inköp av instrument. Däremot hade en motsvarande besparing gjorts uti några av de andra anslagsposterna.

För år 1910 beviljades vid 1909 års riksdag för ifrågavarande undersökningar anslag å sammanlagt 66,700 kronor, av vilket belopp de för uppehållande av verksamheten vid den hydrografiska byrån med under densamma omedelbart lydande observationsstationer samt de för verkställande av hydrogeologiska specialundersökningar beräknade kostnaderna, tillhopa 53,000 kronor, anvisades under nionde huvudtiteln, medan kostnaderna för de meteorologiska undersökningarna, 13,700 kronor, uppfördes å åttonde huvudtiteln stat. Jämväl i beloppet 66,700 kronor ingingo vissa till organisationskostnader hänförliga belopp.

Till här omförmälda undersökningar beviljades vid 1910 års riksdag för år 1911 samma belopp, 66,700 kronor. Enär de egentliga organisationsarbetena med 1910 års utgång blivit genomförda, innebar det för år 1911 beviljade beloppet i verkligheten en förhöjning i det till hydrografiska byrån beräknade anslaget med 5,000 kronor.

Även för år 1912 anvisades vid 1911 års riksdag till förberörda undersökningar sammanlagt 66,700 kronor, därav det till kostnaderna för de meteorologiska undersökningarna erforderliga beloppet, 13,700 kronor, anvisades å åttonde huvudtiteln stat.

De för år 1913 till de hydrografiska undersökningarna beviljade anslagen uppgå tillhopa till 71,700 kronor, därav 13,700 kronor under åttonde huvudtiteln. Förhöjningen med 5,000 kronor avser förnämligast ökade medel till extra arbetskrafter och publikationer.

Enligt fastställd stat för år 1913 äro dessa anslagsmedel sålunda fördelade:

A. *Den hydrografiska byrån med under densamma omedelbart lydande observationsstationer:*

Arvode till föreståndaren	kronor	7,000
» » en byråingenjör	»	4,500
» » »	»	4,500
» » » vaktmästare	»	1) 900
Extra biträden samt gratifikation åt vaktmästaren (högst 500 kronor), förslagsvis	»	9,000
Publikationer, förslagsvis	»	8,000
Expenser, förslagsvis	»	2,500
Resekostnader och hantlangning vid mätningar, förslagsvis	»	8,000
Observatörers arvoden, förslagsvis	»	8,000
Komplettering och underhåll av peglar samt utrustning, förslagsvis	»	2,600
	Summa kronor	55,000

B. *De meteorologiska observationerna:*

Arvodestillökning åt en amanuens vid meteorologiska centralanstalten	kronor	1,000
Observationsarvoden, förslagsvis	»	9,700
Instruments och apparaters underhåll, förslagsvis	»	500
Inspektioner, förslagsvis	»	500
Biträden vid instrumentens prövning, observationernas granskning och beräkning, tabellering samt skrivning m. m., förslagsvis	»	2,000
	Summa kronor	13,700

C. *De hydrogeologiska specialundersökningarna:*

Fältarbeten, förslagsvis	kronor	2,500
Publikationer, förslagsvis	»	500
	Summa kronor	3,000

Det bör här erinras, att hydrografiska byrån sedan år 1911 åt-
njuta bidrag jämväl från det under sjätte huvudtiteln anvisade anslaget

*Anslag till
förteckning
över Sveriges
vattenfall.*

1) Arvodet är 800 kronor med 100 kronor i ålderstillägg, intjänat efter 5 år.

för åstadkommande av en schematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall. På extra stat för nämnda år anvisades för åstadkommande av en dylik förteckning och beskrivning ett anslag av 27,000 kronor. Arbetet skulle verkställas av vattenfallsstyrelsen, hydrografiska byrån och meteorologiska centralanstalten. Av årskostnaderna beräknades 13,500 kronor belöpa på hydrografiska byrån. Anslag till samma ändamål har beviljats för år 1912 till belopp av 22,000 kronor och för år 1913 till belopp av 27,000 kronor. Av sistnämnda anslag beräknades belöpa å hydrografiska byrån jämte observationsstationer 16,000 kronor, sålunda fördelat:

Till extra biträden, förslagsvis	kronor	4,500	
» publikationer, »	»	1,000	
» expenser, »	»	500	
» resekostnader, »	»	6,000	
» utrustning, »	»	2,500	
» observatörers arvoden, förslagsvis	»	1,500	kronor 16,000

Instruktion.

Instruktion för den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten är utfärdad den 18 januari 1908 med ändringar genom kungörelse den 23 april 1909.

Överinseendet över undersökningen utövas av styrelsen för hydrografiska byrån, vilken styrelse utgöres av chefen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen såsom ordförande samt vattenfallsdirektören, chefen för Sveriges geologiska undersökning, byråchefen för agrikulturtekniska ärenden i lantbruksstyrelsen, föreståndaren för statens meteorologiska centralanstalt och föreståndaren för hydrografiska byrån såsom ledamöter.

Hydrografiska byrån har till ändamål att samla och bearbeta alla uppgifter, som för en uttömmande vetenskaplig och praktisk kännedom om de svenska färskvattnens hydrografi äro av nöden. Detta sker genom anställande av observationer och mätningar, genom dessas samlande, bevarande, bearbetande och publicerande, genom utförande av sådana uppdrag och avgivande av sådana utlåtanden, som av Kungl. Maj:t infordras eller av statsmyndigheter begäras, samt genom utförande av sådana undersökningar och utredningar åt kommuner och enskilda, som utan hinder för de allmänna arbetenas ostörda fortgång kunna företagas, varvid alla med uppdrag av sistberörda slag förbundna kostnader ersättas av dem, som lämnat uppdraget, och redovisas i byråns räkenskaper.

I skrivelse den 13 juni 1912 har nu styrelsen för hydrografiska byrån framhållit, hurusom, med ledning av erfarenheten från de gångna åren och den utveckling, byrån därunder genomgått, man redan kunde inse, att behovet av de hydrografiska undersökningarna med säkerhet komme att för all framtid bestå och att fullbordandet av endast de närmast liggande uppgifterna komme att kräva så lång tid, att redan för dem det syntes styrelsen lämpligast att överflytta byrån på ordinarie stat.

*Styrelsen för
hydrografiska
byrån 13/6
1912.*

I sådant hänseende lämnade styrelsen en översikt av byråns viktigaste arbeten och den tid, de kunde beräknas komma att kräva.

Vattenståndsiakttagelserna och i samband med dem stående observationer rörande isförhållanden, flottning, vattentemperatur m. m. vid byråns observationsstationer utgjorde den första grunden för arbetena. Av dylika stationer fanns under år 1911 ett antal av 597; av dessa voro 203 av byrån inrättade och bekostade, 394 däremot privata, tillhörande olika institutioner, för vilka dylika observationer voro av vitalt intresse. Under erinran, att ett verkligt behov av vattenståndsiakttagelser i landet sedan länge förefunnits och alltmera ökats, ansåg styrelsen det vara klart, att en institution för insamlande och bearbetande av uppgifterna uti ifrågavarande hänseende och för kontrollerande av de nämnda stationernas verksamhet vore av nöden. Endast därigenom kunde det i möjligaste måtto undvikas, att luckor uppstode och att observationerna i följd av pegelrubbningar bleve obrukbara. I fråga om vattenståndsiakttagelserna gällde det alltså enligt styrelsens uppfattning, att hydrografiska byråns arbeten måste bli permanenta och alltmera ökade, ju mera statens och enskildas företagsamhet beträffande våra vattendrag komme att ökas.

För alla hydrografiska spörsmål fordrades kännedom om de avrinnande vattenmängderna. Denna kännedom ernåddes genom utförande av hastighetsmätningar. För att ur dylika mätningar och vattenståndsobservationerna lära känna, huru stor vattenmängd som avbördades vid en viss plats, fordrades en serie av mätningar vid olika vattenstånd. Ur en dylik serie kunde en avbördningskurva upprättas, som uttryckte sambandet under normala förhållanden mellan vattenstånd och avrinnande vattenmängd. För varje huvudflod och ansevärdare biflod fordrades allt efter storleken en eller flera dylika avbördningskurvor, beroende på tillflödenas storlek, sjöarnas antal och betydelse, vattenfallens värde o. s. v. Då för varje kurva fordrades en serie av mätningar, ansåg styrelsen det vara klart, att arbetena med erhållandet av tillförlitliga avbördningskurvor för alla viktigare älvar i landet komme att kräva en lång tid-

rymd. Antalet huvudflodområden med en storlek av mer än 200 kvadratkilometer utgjorde 115; medräknades biflodsområdena av samma storlek flerdubblades denna siffra. Även om det vore möjligt att i genomsnitt på ett år utföra de mätningar, som behövdes för konstruktionen av behövliga avbördningskurvor för ett huvudflodområde, skulle alltså krävas mer än 100 år, och detta likväl icke kunna ske med nuvarande arbetskrafter. Därtill komme, att en mängd omständigheter komplicerade avrinningsförhållandena, såsom isbildning, vattenvegetation, nyinrättandet av dammar, bottenens föränderlighet o. s. v. Nya mätningar bleve därför tid efter annan nödvändiga och särskilt gällde detta, då fråga bleve om utbyggandet av något visst vattenfall eller genomförandet av en reglering, då nya mätningar till kontroll av de äldre avbördningskurvorna, om dylika funnes, eller för upprättande av nya bleve nödvändiga.

Endast utförandet av de för en allmän hydrografisk kännedom om våra vattendrag nödvändiga vattenmängdsmätningarna komme därför att kräva längre tid än som nu kunde överskådas, och även sedermera bleve alltjämt för kontroll och speciella uppgifter nya mätningar erforderliga.

Upprättandet av längdprofiler över vattendragen, d. v. s. avvägning av deras höjd över havet, vore vidare arbeten, nödvändiga för en mängd företag, såsom vattenavledningar, strömrensningar, kanaler och kraftverk. Längdavgvägningarna vore av speciell betydelse för kännedom om våra vattenkrafter. Fallhöjden bildade jämte vattenmängden förutsättningarna för ett vattenfalls energimängd. För att kunna beräkna landets vattenkraftresurser liksom för bedömandet av varje enskilt vattenfalls värde, vore alltså nämnda arbeten oundgängliga. Detsamma bleve förhållandet, då det i framtiden än mera än hittills komme att gälla regleringen av våra älvar med hänsyn till största möjliga gagn för såväl vattenkraftens som jordbrukets intressen. Längdavgvägningarna vore emellertid mycket tidsödande och besvärliga arbeten. Att söka beräkna den tid, som en dylik profilering av alla svenska vattendrag av någon betydelse skulle kräva, syntes styrelsen icke tjäna mycket till. Med nuvarande arbetskrafter måste denna tid skattas i 100-tals år.

I nära sammanhang med förut nämnda slag av arbeten stode den förteckning över Sveriges vattenfall, som vore under utarbetande genom vattenfallsstyrelsen och hydrografiska byrån. Enligt uppgjord plan för bedrivande av undersökningar för nämnda förteckning borde dessa för de norrländska områdena med areal över 1,000 kvadratkilometer samt Dalälven åtminstone beträffande huvudälvarna och de största bifloderna nedom de stora sjöarna vara avslutade till omkring år 1921. Ehuru

något beslut därom ännu icke fattats, syntes det styrelsen för hydrografiska byrån kunna tagas för avgjort, att, efter arbetenas avslutande i denna utsträckning, de komme att fullföljas beträffande övriga vattendrag.

Enligt styrelsens mening vore det mycket viktiga och omfattande undersökningar, som åläge byrån i och för denna förteckning. De kunde i själva verket karakteriseras såsom uppgörande av ett nytt kartverk över landet med hänsyn dels till vattendragens lutnings- och vattentäckningsförhållanden dels till deras vattenkrafts- och därmed sammanhängande nationalekonomiska förhållanden. Fullföljandet av dessa arbeten komme att kräva en lång tid och talade för denskull jämväl för nödvändigheten av den hydrografiska undersökningens permanens.

Än mera gällde detta de omfattande och detaljerade undersökningar och utredningar, av vilka resultaten skulle nedläggas i de monografier eller flodbeskrivningar, som det åläge byrån att utgiva beträffande de respektive flodområdena, allt eftersom fältarbetena därför hunnit utföras. Då vårt land omfattade 115 flodområden med en areal över 200 kvadratkilometer, syntes det styrelsen onödigt att försöka en tydligen mycket vanskelig beräkning av den tid, en dylik omfattande undersökning av dessa områden i vetenskapligt och praktiskt hydrografiskt hänseende kunde anses komma att kräva.

Av framtida uppgifter, som redan nu beräknades bliva av större omfattning, framhöll styrelsen, hurusom de stora flod- och sjöregleringar, som syntes komma att genomföras, nödvändigt krävde hydrografiska undersökningar. Dessa bildade icke blott grundvalarna för beräkningarna av företagen, de måste också läggas till grund för regleringsplanerna, d. v. s. dammarnas skötsel o. d. I detta hänseende måste undersökningar utföras, på vilka en prognos av flödena under våren och sommaren eller lågvattnet om vintern kunde uppgöras, så att den mest ändamålsenliga tappning och dämning kunde åvägabringas. Uppgörandet av dylika prognoser fordrade givetvis vidlyftiga förundersökningar, men vore också av synnerligen stor betydelse.

Jämväl med hänsyn till en blivande vattenrättslagstiftning ansåg styrelsen det redan nu kunna förutses, att hydrografiska undersökningar och en hydrografisk byrå alltjämt komme att erfordras. En ny vattenlag komme nämligen med all säkerhet att grundas på och taga hänsyn till hydrografiska förhållanden mycket mera än hittills varit fallet. I det förslag till ny vattenlag, som avlämnats till Kungl. Maj:t, vore exempelvis föreslaget, att de nya vattendomstolarnas gränser skulle utgöras av flodområdesgränser. Vidare föresloges, att skillnad skulle göras mellan större och mindre vattendrag, för vilka helt olika bestäm-

melser angående rätt till vatten skulle gälla. För fastställande av denna olikhet föresloges delvis hydrografiska grunder, för vilka byråns undersökningar vore nödvändiga. Slutligen föresloges, att vattenböcker skulle föras, uti vilka skulle dels inskrivas faktiska och rättsliga förhållanden rörande anläggningar dels ock anmärkas hydrografiska och topografiska beskrivningar över de inom vattendomstolens område belägna vattendrag. Även med hänsyn till en ny vattenlagstiftning syntes alltså nya uppgifter komma att föreligga för en hydrografisk byrå, vilka gjorde det nödvändigt, att dess undersökningar bleve permanenta.

Slutligen ansåg styrelsen det helt naturligt gälla rörande byråns vetenskapliga verksamhet, att den i ett land som vårt länge framgent komme att finna en rikedom på uppgifter att lösa. Utlandets stora institutioner för de hydrografiska undersökningarna hade också överallt ansetts behöva vara permanenta.

Med vad sålunda och i övrigt anförts, syntes det styrelsen, att tillräckliga motiv förebragts för behovet av hydrografiska undersökningar under en mycket längre tidrymd än den, varmed man i allmänhet torde hava räknat i löneregleringsfrågor. Styrelsen hemställde fördenskull, att, i samband med den reglering av avlöningarna till hydrografiska byråns personal, som av styrelsen föresloges, byrån måtte uppföras på ordinarie stat.

I sammanhang därmed ansåg sig styrelsen böra hemställa, huruvida icke byråns karaktär av central statsmyndighet borde även i benämningen komma till sin rätt, i likhet med vad exempelvis för statistiska centralbyrån och meteorologiska centralanstalten vore fallet. I sådant hänseende föreslogs, att benämningen, i stället för den nuvarande, måtte bli hydrografiska centralbyrån eller hydrografiska centralanstalten.

Enligt vad styrelsen erinrade, utgjordes hydrografiska byråns personal av en föreståndare, två byråingenjörer och en vaktmästare. Vidare vore anställda tillfälliga biträden och observatörer. Anslaget till extra biträden utginge för år 1913 å byråns stat med 9,000 kronor och å vattenfallsförteckningens stat med 4,500 kronor. Dessa båda anslag vore beräknade att användas på följande sätt:

Å byråns stat:

Arvode åt en biträdande ingenjör i 6 månader	kronor 1,800:—
» » ett manligt biträde för vattenmängdsberäkningar, ritarbeten etc.	» 1,800:—
Transport kronor 3,600:—	

	Transport kronor	3,600:—
Arvode åt ett kvinnligt biträde för registratorsgöröml		
o. d.	»	1,200:—
» » » kvinnligt biträde för ritgöröml	»	1,200:—
» » » » » räknearbeten	»	1,200:—
» för vattenanalyser	»	800:—
Ersättning åt vaktmästaren för skrivmaskinsarbete	»	500:—
Diverse	»	500:—
	kronor	9,000:—

Å vattenfallsförteckningens stat:

Arvode åt en biträdande ingenjör	kronor	3,600:—
» för biträde med avvägningars bearbetning	»	900:—
	kronor	4,500:—

Utom ett av de kvinnliga biträdena hade denna extra personal varit anställd under hela år 1911 samt dittills under år 1912. Dessutom hade andra tillfälliga biträden för kortare tid varit anställda. Behovet av en fast personal i sålunda angivna utsträckning å byråns stat vore därför enligt styrelsens förmenande av erfarenheten tydligen ådagalagd, och någon ytterligare utvidgning härutinnan syntes redan nu vara nödvändig. Detta gällde framförallt den nu för halvt års anställning beräknade biträdande ingenjören. Det gällde också anställandet av ännu ett mindre kvalificerat manligt biträde för vattenmängdsberäkningar o. d. Då emellertid ökningen av sistnämnda arbeten till största delen berodde av de talrika mätningarna i och för vattenfallsförteckningen, syntes en ökning av anslaget därutinnan lämpligen böra begäras å dennas stat.

I fråga om personalens uppförande på ordinarie stat syntes det styrelsen, att föreståndaren, de två byråingenjörerna, tre kvinnliga biträden samt vaktmästaren borde bli ordinarie tjänstinnehavare. Där emot ansågs detta, åtminstone för närvarande, icke nödvändigt beträffande övrig personal, men borde för anställande av extra biträden till fält- och byråarbetena, för vattenanalyserna, för ersättning till vaktmästaren för skrivmaskinsarbete, för vikariatsersättning och för diverse tillfälliga utgifter i staten upptagas ett särskilt belopp, i likhet med vad som i staten för Sveriges geologiska undersökning vore fallet.

Beträffande avlöningsförmånerna för hydrografiska byråns föreståndare erinrade styrelsen, hurusom avlöningarna åt cheferna för de

mindre ämbetsverken vid pågående omregleringar bestämts till 9,000 kronor och att i enlighet därmed avlöningen för chefen för Sveriges geologiska undersökning reglerats vid 1909 års riksdag. Styrelsen föreslog fördenskull, att avlöningen till föreståndaren för nu ifrågasvarande anstalt måtte fastställas till 9,000 kronor.

I sammanhang därmed ansåg sig styrelsen också böra ifrågasätta, huruvida icke jämväl bemälda föreständares benämning borde ändras till närmare överensstämmelse med förhållandet vid andra motsvarande ämbetsverk eller så att han bleve betecknad såsom chef för byrån. Att chefskapet delvis utövades av en styrelse, syntes icke utgöra hinder härför, då byråns chef själv vore medlem av styrelsen och icke endast föredragande. För postsparbanken funnes en styrelse, i vilken ordförandeskapet utövades av generalpostdirektören, och likväl benämndes direktören för postsparbanken chef för densamma.

Rörande byråingenjörerna erinrade styrelsen, hurusom vederbörande departementschef, då fråga var om inrättandet av den hydrografiska byrån, ansåg den ursprungligen föreslagna avlöningen av 3,500 kronor för låg med hänsyn till svårigheten att med dylik avlöning erhålla praktiskt dugliga personer för byråingenjörsbefattningarna. Arvodet sattes därför till 4,500 kronor eller till lika belopp som för andra gradens tjänstemän på äldre stat inom centrala ämbetsverk. Att ålderstillägg icke ansågs böra beräknas, syntes styrelsen hava berott därpå, att man ansett ett passagesystem lämpligt, varigenom byråingenjörerna i regel endast skulle tjänstgöra några år vid byrån och sedan söka sig annan sysselsättning.

För sin del ville styrelsen emellertid betona, att den icke ansåge ett sådant passagesystem förenligt med byråns alltmera ökade verksamhet. Den »ordinarie» personalen vore redan nu så ytterligt knappt tilltagen, att det vore av största vikt, att utsikt funnes att så länge som möjligt behålla de personer, som en gång blivit förtrogna med byråns arbeten. Ett motsatt förfaringssätt skulle på föreståndaren ställa orimliga krav, enär denne, utom ledningen av och deltagandet i byråns arbeten, hade att följa med utvecklingen inom den hydrografiska forskningen och att själv bidra till densamma genom utgivna publikationer. Det vore fördenskull nödvändigt, att byråns tjänstemän vore så väl kvalificerade som möjligt och vana vid arbetena. Detta så mycket mera som ett flertal extra biträden användes, vilka i regel syntes behöva ombytas oftare, varvid det alltid krävde åtskilligt arbete, innan de nya bleve förtrogna med byråns mätningar och övriga arbeten.

Avlöningarna till byråingenjörerna borde alltså enligt styrelsens mening utgå med minst samma belopp som till andra gradens tjänstemän och med ålderstillägg. De bleve då jämnställda med förste byråingenjörerna i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vilket syntes lämpligt.

Styrelsen ansåg det visserligen kunna med skäl ifrågasättas, huruvida man ens med dessa avlöningar kunde hava förhoppning erhålla och behålla praktiskt dugande ingenjörer i en tid, då lönerna för dessa även vid unga år i regel vore höga. Ifrågavarande tjänstemän hade emellertid möjlighet till vissa extra inkomster i följd av de bestämmelser, som funnes uti instruktionen rörande rätt för byråingenjörerna att utföra praktiska undersökningar, vilka bestämmelser styrelsen ansåg böra, möjligen med någon modifikation, kvarstå i likhet med vad som vore fallet inom Sveriges geologiska undersökning. Hittills hade dock dessa extra inkomster visat sig mycket obetydliga.

Vad beträffade den fördelen, som av departementschefen omnämnts, att man genom täta ombyten av byråingenjörer skulle i det praktiska livet erhålla tillgång till ingenjörer, som vore förtrogna med byråns arbeten, ville styrelsen icke underskatta betydelsen härav, men ansåg, att detta kunde tillgodoses dels genom de extra biträden, som byrån använde och vilka icke kunde avlönas så högt, att icke täta ombyten bleve regeln, dels därigenom att elever vid tekniska högskolan inom väg- och vattenbyggnadsfacket under sina ferier fullgjorde en del av den därunder brukliga praktiska verksamheten genom biträdande vid byråns mätningar.

Styrelsen föreslog, att avlöningen till två byråingenjörsbefattningar vid hydrografiska byrån måtte bestämmas, för vardera, till 5,800 kronor, varav 3,600 i lön, 1,800 i tjänstgöringspenningar och 400 i ortstillägg, samt med två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter 5 och 10 års tjänstgöring. Därvid borde den tid byråingenjörerna redan tjänstgjort vid byrån räknas dem till godo för åtnjutande av ålderstillägg.

I fråga om sättet för anställande av byråingenjörer erinrade styrelsen, att de för närvarande, efter ansökan, förordnades av styrelsen. Därutinnan syntes den ändring böra vidtagas, då dessa tjänstemän uppflyttades till ordinarie, att de, i likhet med exempelvis statsgeologerna, efter ansökan och på förslag av styrelsen utnämndes av Kungl. Maj:t.

Vaktmästaren hade hittills åtnjutit ett arvode av 800 kronor med rätt till ett ålderstillägg å 100 kronor efter fem års anställning. Dessutom hade styrelsen ägt att tilldela honom en gratifikation av högst 500 kronor årligen för biträde med skriv- och räknemaskinsarbete. Enär

förmåga av biträde vid sistnämnda arbeten icke utan vidare kunde anses tillhöra skäligen kompetensvillkor för vaktmästarbefattningar, ansåg styrelsen en dylik gratifikation fortfarande böra utgå i likhet med vad fallet vore beträffande den ene vaktmästaren vid Sveriges geologiska undersökning. Med hänsyn till de mångfaldiga expeditionsgöromål o. d., som bestredes av vaktmästaren vid hydrografiska byrån, syntes det styrelsen avgjort, att denne i avlöningsförmåner borde jämnställas med förste vaktmästare. Beträffande den nyss omnämnda gratifikationen för biträde med skriv- och räknemaskinsarbete ansåg styrelsen emellertid, att densamma fortfarande borde beräknas till samma belopp som förut. Styrelsen hemställde, att på den ordinarie staten måtte upptagas i avlöning åt en vaktmästare ett belopp av 1,500 kronor, varav 900 i lön, 450 i tjänstgöringspenningar och 150 i ortstillägg, vartill skulle kunna komma ett ålderstillägg å 100 kronor efter 5 års tjänstgöring. För åtnjutande av ålderstillägg borde enligt styrelsens mening den tid, som vaktmästaren redan varit anställd, räknas honom till godo.

Slutligen ansåg styrelsen, att å den ordinarie staten borde upptagas tre kvinnliga tjänstebefattningar. Rörande behovet av dessa biträden anförde styrelsen följande.

De arbeten, som skulle utföras av dem, vore dels registrators-, räkenskaps-, gransknings- och renskrivningsarbeten, dels ritarbeten och dels räknearbeten, vartill komme kollationering och korrekturläsning.

Registratorsarbetena omfattade förande av in- och utgående diaries för styrelsen och byrån; kontrolljournaler över inkomna vattenståndsrapporter och diagram; kontrolljournaler över inkomna vattenprov; kortregister över vattenståndsstationerna, över fixpunkter och över byråns bibliotek. Räkenskapsarbetena omfattade biträde med förande av kassa- och huvudböcker samt inventarieförteckning. Gransknings- och renskrivningsarbetena omfattade dels granskning och avskrift av inkomna månadsrapporter, dels ock biträde med uppgörande av tabeller över de dagliga vattenståndsobservationerna, månadsmedelvattenstånd, månadsmaximivattenstånd, månadsminimivattenstånd, årliga maximi- och minimivattenstånd, månadsnederbörd och antal dagar med nederbörd, snötjocklek, snötäckets vattenvärde, vattnets temperatur och vattenanalyser samt kollationering och korrekturläsning av dessa tabeller. För de nämnda registrators- m. fl. arbetena behövdes ett kvinnligt biträde. Med hänsyn till arten av större delen av dessa arbeten ansåg styrelsen, att avlöningen till detta biträde borde sättas »lika med den högre av de normalgrader, som vid senare löneregleringar fastställts».

Ritarbetena omfattade uppritande av diagram över de dagliga vat-

tenstånden vid samtliga stationer, över vattentemperaturen och över vattenanalyserna samt uppritande av vattenmängdsdiagram. Till dessa arbeten komme uppritning av äldre serier av vattenståndsobservationer samt i främsta rummet uppritning av pegelskisser, kopiering av inkomna ritningar över vattenbyggnader o. d. ävensom uppritning av diagram samt planscher för byråns publikationer m. m. För ritarbetena erfordrades ett kvinnligt biträde, som helt kunde syssla med dessa. Med hänsyn till arten av dessa arbeten ansåg styrelsen, att även för detta biträde avlöningen borde utgå med det högre beloppet.

De räknearbeten, som skulle utföras av det tredje kvinnliga biträdet, utgjordes av uträknande av medelvärden för månad och år å vattenståndet vid samtliga stationer liksom övriga medelvärden i vissa tabeller i årsboken. Därvid anmärkte styrelsen, att motsvarande räknearbete beträffande den stora mängd av äldre serier av vattenståndsobservationer, som insamlats, icke vore på långt när avslutat. I samband med byråns vetenskapliga verksamhet tillkomme dessutom ett stort antal arbeten, för vilka behovet av ett räknebiträde vore oundgängligt. Ifrågavarande biträde borde också hjälpa till med kollationering och korrekturläsning. Behovet av även detta biträde hade erkänts genom bifall till byråns framställning om ökat anslag för år 1913 till avlönande av ett dylikt biträde. Avlöningen åt detsamma syntes styrelsen med hänsyn till det mera mekaniska arbetet kunna sättas lika med den lägre avlöningen till de kvinnliga biträdena inom ämbetsverk.

Styrelsen hemställde alltså, att på ordinarie stat måtte upptagas tre kvinnliga biträden. För två av dessa borde avlöningen utgå med 1,600 kronor, varav 900 i lön, 550 i tjänstgöringspenningar och 150 i ortstillägg, samt med rätt till 200 kronor i ålderstillägg efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring. För ett av biträdena borde avlöningen utgå med 1,200 kronor, varav 700 i lön, 350 i tjänstgöringspenningar och 150 i ortstillägg, vartill skulle kunna komma två ålderstillägg, vartdera å 200 kronor, efter 5 och 10 år. Den tid, som de nuvarande innehavarna av dessa befattningar varit anställda, syntes styrelsen böra tillgodoräknas dem vid övergången på ordinarie stat.

I fråga om semesterförmån för tjänstinnehavare vid hydrografiska byrån har styrelsen ansett vad i sådant hänseende redan stadgats beträffande föreståndaren och byråingenjörerna fortfarande böra bestå, nämligen rätt till semester under högst sex veckor, när sådant kan ske utan hinder av göromålens behöriga gång.

Beträffande däremot byråingenjörernas rättighet att utöver semes-

tertiden åtnjuta högst en månads ledighet årligen för utförande av enskild hydrografisk undersökning ävensom i fråga om den ersättning, som byråingenjör för enskilt hydrografiskt uppdrag skulle äga att bevinga sig eller uppbära, syntes eventuellt nya bestämmelser böra fastställas i samband med en omarbetning av instruktionen.

Hittills hade någon ökad ersättning för den, som inträtt i annans tjänstgöring vid semester, icke lämnats, utan hade i detta avseende samma tillvägagångssätt praktiserats som vid Sveriges geologiska undersökning, så länge detta ämbetsverk var på extra stat. Därutinnan har styrelsen ansett ändring böra ske också för hydrografiska byrån. Ett anslag till vikariatsersättning borde sålunda upptagas.

För vaktmästaren syntes böra fastställas rätt till semester under 15 dagar. Till uppehållande av hans tjänstgöring under denna tid borde, då endast en vaktmästare finnes, upptagas ett anslag, beräknat efter 3 kronor om dagen.

För de kvinnliga biträdena ansåg styrelsen böra stadgas rätt till semester under en månad. I vikariatsersättning åt de kvinnliga biträdenas ställföreträdare under semester syntes böra utgå ett belopp, motsvarande 100 kronor per månad för vardera av biträdena av högre avlöningsgrad och 75 kronor för biträdet av lägre avlöningsgrad.

Sammanlagt skulle för vikariatsersättningar behöva beräknas en summa av 1,200 kronor.

För närvarande finnes vid hydrografiska byrån anställda jämväl en biträdande ingenjör och ett manligt extra biträde, varjämte tillfälliga biträden anlitas. För avlöning av dessa borde ett anslag beredas på ordinarie stat. Det nuvarande anslaget till extra biträden utgjorde å byråns stat 9,000 kronor. Därav skulle emellertid avgå 3,600 kronor, utgörande arvoden till de kvinnliga biträdena, vilkas befattningar föreslagits till uppförande såsom ordinarie. Återstoden utgjorde alltså 5,400 kronor, men detta belopp syntes numera icke räcka till.

Till avlöning av en biträdande ingenjör hade hittills beräknats endast 1,800 kronor. Styrelsen ansåg emellertid någon ökning av byråns arbetskrafter vara nödvändig, om det skulle vara möjligt för densamma att inom rimlig tid bliva till det gagn för den praktiska företagsamheten inom landet, som vid byråns inrättande avsågs. Bäst skulle nog en sådan ökning av arbetskrafterna tillgodoses genom inrättande av ytterligare en byråingenjörsbefattning, men då med avseende å den ifrågavarande biträdande ingenjörsbefattningen icke i lika hög grad som beträffande byråingenjörsbefattningarna gällde vad styrelsen förut anfört

rörande fördelen av en mera fast anställning vid byrån och olägenheterna av ett passagesystem, syntes behovet av ökad arbetskraft för närvarande kunna tillgodoses genom ett ökat anslag till avlönande av en extra ingenjör. I stället för det nuvarande beloppet, 1,800 kronor, borde därför beräknas ett belopp av 4,000 kronor till arvode åt en extra ingenjör.

Vidare avlönades från ifrågakvarande anslag en manlig ritare med 1,800 kronor. Denne ålåde i främsta rummet att utföra de grafiska vattenmängdsberäkningarna, ett arbete som vore av allra största vikt. Den nuvarande avlöningen syntes styrelsen alltför knappt tilltagen. Riktigast vore det enligt styrelsens mening att jämnställa denne ritare i avlöningsförmåner med ritare vid rikets allmänna kartverk. Då styrelsen emellertid, om ock med tvekan, icke ansett sig böra föreslå uppförandet av en dylik befattning å byråns ordinarie stat, fann sig styrelsen dock böra föreslå, att anslaget till extra biträden i denna del höjdes med 600 kronor, så att arvodet till det manliga biträdet skulle kunna utgå med ett högre belopp.

Från anslaget till extra biträden ersattes ock den person, som utförde analyserna av byråns vattenprov. För detta ändamål beräknades en summa av 1,200 kronor om året hädanefter bliva erforderlig, sedan arvodet i sammanhang med ombyte av biträde måst höjas med 1 krona per vattenprov.

Därjämte skulle från nämnda anslag utgå gratifikation åt vaktmästaren med högst 500 kronor samt vikariatsersättningar, vilka, såsom förut nämnts, beräknats till 1,200 kronor.

Slutligen skulle tillfälliga biträden avlönas från anslaget. Därvid borde särskilt räknas arvoden, om ock mycket måttligt tilltagna, åt ingenjörselever vid tjänstgöring å byrån under sommarmånaderna samt smärre anslag åt personer, vilka, särskilt i landets svårtillgängliga delar, ville ägna sig åt hydrografiska undersökningar. För dessa ändamål samt andra svårförutsedda utgifter av detta slag syntes en summa av omkring 1,200 kronor böra beräknas.

Med hänsyn till det anförda föreslog styrelsen, att å byråns stat måtte upptagas en post å 10,500 kronor till »extra biträden samt vikariatsersättning».

För avlönande av byråns observatörer vore för närvarande beräknat ett förslagsbelopp av 8,000 kronor. Arvodena utginge med belopp, som växlade mellan 36 och 75 kronor alltefter stationernas läge och arbetenas omfång. Då ifrågakvarande anslag visat sig räcka till för dessa avlönin-

gar under den gångna tiden samt då de stationer, som under de närmaste åren kunde tillkomma, skulle avlönas med medel, som utginge under vattenfallsförteckningens stat, ansåg styrelsen ändring i det nämnda beloppet, 8,000 kronor, icke erforderlig.

Till expenser utginge ett belopp av 2,500 kronor. Till denna summa komme från år 1911 ett anslag av 500 kronor å vattenfallsförteckningens stat. Sammanlagt hade alltså byrån år 1912 haft 3,000 kronor till förfogande för dessa utgifter. Anslagen hade emellertid icke räckt till, utan hade varje år en, om ock icke stor brist uppstått. Utgifterna för expenser hade utgjort:

År 1908.	År 1909.	År 1910.	År 1911.
2,511: 02	2,916: 97	2,902: 25	3,792: 80

Det nu ifrågavarande anslagets karaktär av förslagsanslag hade gjort, att ett överskridande hittills icke vållat några större olägenheter. Upptoges emellertid anslaget på den ordinarie staten, bleve förhållandena härutinnan annorlunda, och anslaget syntes därför böra beräknas så högt, att, med iakttagande av sparsamhet, brist icke behövde uppstå. En ökning av anslaget med 1,000 kronor, d. v. s. från 2,500 till 3,500 kronor, skulle fördenskull vara erforderlig.

Å byråns stat återstode tre anslagstitlar, nämligen till publikationer ett belopp för år 1913 av 8,000 kronor, till resekostnader och hantlangning vid mätningar ett belopp av 8,000 kronor samt till komplettering och underhåll av peglar och utrustning ett belopp av 2,600 kronor. Enär alla dessa utgifter kunde vara av ganska växlande storlek, syntes det styrelsen lämpligast, om anslagen för desamma fortfarande utginge såsom förslagsanslag på extra stat, i vilket hänseende styrelsen åberopade förhållandet beträffande anslagen till fältarbeten och publikationer vid Sveriges geologiska undersökning.

Anslaget till publikationer, vilket, såsom nämnts, för år 1913 utgjorde 8,000 kronor, kunde icke beräknas räcka till annat än tryckningen av byråns årsböcker, årsberättelser och, i mindre utsträckning, meddelanden, men icke till utgivandet av monografier. Utgivandet av monografier återkomme dock tydligtvis icke regelbundet varje år. För de år, då för antydda ändamål ett högre anslag vore nödvändigt, syntes sådant fördenskull kunna äskas på förhand. Detta växlande anslagsbehov talade enligt styrelsens mening för bibehållande av denna post på extra stat och såsom förslagsanslag. I så fall syntes ock de obetydliga inkomster — uti 1912 års inkomst- och utgiftsstat beräknade till

100 kronor — som uppstode vid försäljningen av byråns publikationer, böra få disponeras av byrån. Någon ändring uti det för år 1913 beräknade anslagsbeloppet ansåg styrelsen icke behöva ifrågakomma.

Anslaget till fältarbeten, för närvarande 8,000 kronor, kunde också anses vara tämligen växlande. Det kunde nämligen influeras av de flodområden, som vore föremål för speciella undersökningar m. m. Detta anslag syntes därför böra utgå å extra stat såsom förslagsanslag. Någon ändring i dess nuvarande storlek förutsattes icke.

De anförda synpunkterna gällde ännu mera rörande det anslag, som utginge till komplettering och underhåll av peglar och utrustning. Intet anslag hade visat sig så svårberäkneligt. Anslaget i fråga hade också flera år ansevärt överskridits, såsom följande tabell visade:

	År 1908.	År 1909.	År 1910.	År 1911.
Anslag	10,500: —	3,600: —	6,700: —	3,700: —
Utgifter	10,866: 75	8,969: 06	6,435: 42	5,886: 15

Därvid vore att märka, att uti anslagen till utrustningen liksom i dithörande utgifter inginge organisationskostnader.

Ur detta anslag skulle betäckas nyinköp av instrument, reparationer av äldre instrument, inköp av möbler och andra behöfliga inventarier vid byrån, reparationer och nyuppsättning av peglar vid observationsstationerna o. s. v. Delvis måste dessa apparater för varje år förnyas. Det kunde nämligen icke undgås, att de vid mätningar under svåra förhållanden, issörja, flottning m. m. åtminstone delvis ginge förlorade. Ett icke obetydligt anslag för inköp av nya instrument och reparation av äldre vore därför årligen nödvändigt, men behovet därutinnan vore växlande. Vidare behövdes med ökade arbetskrafter å byrån ökad utrustning i form av skriv- och ritbord, ritmaterialier, räknemaskiner o. s. v. Underhållet av pegelstationerna vore vidare mycket olika under olika år, i främsta rummet beroende av vårflödenas beskaffenhet men också av de tillfälliga uppdrag, som ålades byrån. Slutligen inginge under denna post utgifterna för flygelprovningar. För att göra dessa så billiga som möjligt och samtidigt inbespara mycken tid, hade byrån upprättat en provisorisk provningsanstalt vid Stockholms stads vattenledningsverk vid Norsborg. Utgifterna hade därigenom högst väsentligt minskats. Å denna anstalt hade byrån ävenledes provat instrument, tillhörande privata, mot ersättning, som tillfallit byrån och i 1912 års inkomst- och utgiftsstat beräknats till 200 kronor.

Styrelsen höll före, att anslagsbehovet för utgifter till utrustning m. m. kunde beräknas till omkring 4,500 kronor. Då emellertid därav

1,000 kronor syntes böra utgå ur de för vattenfallsförteckningen beviljade medel, föreslogs en ökning av anslaget å byråns stat för utrustningen till 3,500 kronor eller med 900 kronor utöver anslaget för år 1913. Därjämte syntes de inkomster, som byrån erhöle genom utförande av flygelprövningar för privata, fortfarande böra tillfalla byrån och upptagas under denna anslagspost. Jämväl ifrågavarande anslag borde fortfarande utgå å extra stat.

Något anslag för lokalhyra vore icke medräknat. Därest utgift i sådant hänseende bleve erforderlig, syntes anslag jämväl därför böra begäras på extra stat.

Den stat, som styrelsen sålunda föreslagit, skulle hava följande lydelse:

På ordinarie stat.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Chefen	6,200	2,800	—	9,000	
1 byråingenjör	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 byråingenjör	3,600	1,800	400	5,800	
1 kvinnligt biträde	900	550	150	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 " "	900	550	150	1,600	
1 " "	700	350	150	1,200	
1 vaktmästare	900	450	150	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
Till extra biträden samt vikariatsersättning	—	—	—	10,500	
Till expenser	—	—	—	3,500	
Till arvoden åt observatörer	—	—	—	8,000	
Summa	—	—	—	48,500	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skola, så länge denna förmån kvarstår, å lönen avdragas 250 kronor årligen.

På extra stat.

Till resekostnader och hantlangning vid mätningar, förslagsvis	kronor	8,000
Till publikationer, förslagsvis	"	8,000
Till komplettering och underhåll av peglar samt utrustning, förslagsvis	"	3,500
Summa kronor		19,500

Sammanlagda utgifterna för den hydrografiska byrån med underlydande observationsstationer skulle alltså, ålderstillägg oberäknade, uppgå till 68,000 kronor. Som anslaget för år 1913 utgjorde 55,000 kronor, skulle ökningen utgöra 13,000 kronor. Därifrån borde emellertid dragas 2,250 kronor, vilket belopp utgått till personalen i form av extra lönetillägg.

Till den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten hörde jämväl de under statens meteorologiska centralanstalt stående meteorologiska observationerna samt de under Sveriges geologiska undersökning varande hydrogeologiska specialundersökningarna. Karaktären av de poster, vilka vore upptagna i dessa beräkningar, syntes styrelsen göra det lämpligast, att utgifterna för desamma fortfarande utginge på extra stat. Någon ändring i anslagsbeloppen för dessa ändamål ifrågasattes icke.

Löneregleringskommittén har i sitt betänkande till en början öfverförmått, att vid behandlingen inom kommittén av nu förevarande ärende ifrågasatts, huruvida icke tilläventyrs skulle kunna ur flera synpunkter vara önskvärt och gagneligt att till en gemensam institution sammanföra en del vetenskapliga mindre anstalter, såsom hydrografiska byrån, nautisk-meteorologiska byrån och meteorologiska centralanstalten. Det hade därvid särskilt framhållits, att de arbeten, som utfördes av de nämnda anstalterna, ägde sådana beröringspunkter med varandra, att man borde söka åstadkomma en intimare samverkan dem emellan.

Även hade inom kommittén framställt den tanken, att man utan en sammanslagning av de nämnda anstalterna skulle kunna, åtminstone till en viss grad, vinna det syfte, som avsåges med berörda åtgärd. I sådant hänseende hade ifrågasatts att för de tre anstalterna inrätta en gemensam oavlönad styrelse, vilken skulle hava till huvudsaklig uppgift att årligen uppgöra förslag till arbetsplaner för arbetenas bedrivande inom de särskilda anstalterna och att yttra sig uti viktigare frågor rörande anstalternas organisation och verksamhet m. m. Genom en sådan anordning skulle kunna vinnas, att arbetena vid de särskilda anstalterna bleve organiserade och planlagda på bästa möjliga sätt och så, att vid den ena anstaltens arbeten i görligaste mån hänsyn toges till de övriga anstalternas uppgifter och arbeten samt att dubbelarbete undvekes. Det hade också påpekats, att genom insättande i den ifrågasatta styrelsen av representanter för såväl de teoretiska som de praktiska intressena garanti skulle kunna vinnas mot att arbetena vid någon av anstalterna ensidigt riktades åt det ena eller andra hållet. Jämväl hade

*Löne-
reglerings-
kommittén.*

erinrats, att för de topografiska, ekonomiska och geologiska kartverken samt sjökartevarket redan funnes ett slags gemensam överstyrelse — med åligganden i väsentliga hänseenden motsvarande dem, som tänkts skola tillkomma den ifrågasatta styrelsen för de tre ovannämnda anstalterna — nämligen den genom nådigt brev den 28 maj 1880 inrättade kommissionen för de allmänna kartarbetena.

Med hänsyn emellertid till den ingående prövning av frågan om den hydrografiska byråns ställning, som ägde rum, innan beslut träffades om densammas inrättande, hade kommittén ansett sig icke böra nu framlägga något förslag varken i den ena eller i den andra riktningen, utan allenast velat omförmäla vad i nämnda avseenden inom kommittén förekommit, på det att, därest, såsom kommittén för sin del hölle före, saken befundes förtjänt av vidare uppmärksamhet, det måtte genom sakkunnig utredning kunna utrönas, om och i vad mån någon av de antydda anordningarna eller tilläventyrs annan anordning borde träffas i angivet syfte.

För den händelse att hydrografiska byrån nu uppfördes på ordinarie stat och befattningshavare därstädes erhöle ordinarie anställning, borde emellertid enligt kommitténs bestämda uppfattning, för underlättande av framdeles möjligen skeende förändring av byråns ställning, avlöningsvillkoren för personalen givas sådan avfattning, att en var ordinarie befattningshavare skulle bliva skyldig att, i händelse av behov, låta sig förflyttas till befattning med motsvarande eller liknande uppgifter inom annan institution ävensom att eljest utföra de förändrade göromål, som kunde bliva befattningshavaren ålagda.

Frågan om hydrografiska byråns uppförande å ordinarie stat vore — enligt vad kommittén vidare anfört — givetvis beroende på, i vad mån behovet av arbeten, som utfördes av anstalten i fråga, kunde anses vara av stadigvarande natur eller åtminstone komma att göra sig gällande under en synnerligen lång tidrymd framåt.

Den av byråns styrelse nu lämnade redogörelsen för ej mindre beskaffenheten av de viktigare arbeten, som redan tillhörde byrån eller kunde väntas komma att anförtros densamma, än även den tid ifrågasvarande arbeten kunde beräknas komma att kräva hade synts kommittén giva vid handen, att de hydrografiska byrån redan nu tillkommande arbeten vore till en del av den natur, att behovet av dem kunde anses permanent, och till en del av beskaffenhet, att deras utförande utan tvivel komme att draga en så gott som oöverskådlig tid. Härtill komme, att antalet av de befattningar, som föreslagits till uppförande såsom ordinarie, icke vore större än att innehavarna av dessa befattningar

under alla förhållanden och oberoende av de mer eller mindre tillfälliga särskilda uppdrag, som anförtrotts byrån, syntes komma att erhålla full sysselsättning.

Kommittén hade fördenskill funnit sig kunna tillstyrka, att hydrografiska byrån måtte överflyttas till ordinarie stat.

I detta sammanhang ansåge sig kommittén ock böra upptaga spørsmålet om förändrad benämning å denna byrå. I sådant hänseende hade styrelsen för byrån föreslagit, att institutionen i fråga måtte benämnas hydrografiska centralbyrån eller hydrografiska centralanstalten. De sålunda föreslagna benämningarna syntes emellertid kommittén allt för starkt framhålla ifrågavarande institution såsom en centralmyndighet för samtliga de hydrografiska undersökningarna i Sverige. Enligt gällande instruktion vore nämligen hydrografiska byråns verksamhetsområde inskränkt till färskvattenshydrografien, under det att nautisk-meteorologiska byrån hade till uppgift att bland annat bearbeta iakttagelser, tillhörande havsvattenshydrografien. För att emellertid hydrografiska byråns egenskap av statsinstitution måtte tydligare angivas, hade kommittén ansett den ändringen kunna göras, att byrån benämndes statens hydrografiska byrå.

Enligt styrelsens förslag skulle å staten för hydrografiska byrån uppföras följande ordinarie befattningshavare, nämligen, utom föreståndaren, 2 byråingenjörer, 3 kvinnliga biträden och 1 vaktmästare.

Föreståndaren hade hittills åtnjutit ett årligt arvode av 7,000 kronor.

Styrelsen för hydrografiska byrån hade nu, under framhållande att avlöningen till chefen för Sveriges geologiska undersökning vid 1909 års riksdag bestämts till 9,000 kronor, föreslagit, att avlöningen till föreståndaren för nu ifrågavarande anstalt måtte utgå med nyssnämnda belopp.

För egen del har kommittén uti nu förevarande hänseende till en början erinrat, att kommittén erhållit nådig befallning att i samband med fullgörande av det kommittén meddelade uppdrag med avseende å lönerreglering för hydrografiska byrån till behandling jämväl upptaga frågan om ny stat för meteorologiska centralanstalten.

Med hänsyn såväl till innehållet i den kommittén sålunda givna befallningen som ock till det i det föregående omförmälda spørsmålet att på ett eller annat sätt närmare sammansluta hydrografiska byrån med meteorologiska centralanstalten och nautisk-meteorologiska byrån,

hade kommittén ansett, att, därest föreståndaren för hydrografiska byrån bleve ordinarie tjänsteman och såsom sådan erhöle pensionsrätt, det borde kunna vara tillfyllest, om han i avlöningshänseende likställdes med föreståndaren för meteorologiska centralanstalten. För denne senare hade avlöningen vid 1909 års riksdag bestämts lika med den, som i allmänhet tillkomme universitetsprofessorer, och något förslag till ändring därutinnan föreläge icke uti de till kommittén överlämnade handlingar beträffande meteorologiska centralanstalten. Avlöningen till föreståndaren för hydrografiska byrån skulle alltså enligt kommitténs mening böra utgå med 7,500 kronor, vartill skulle kunna komma ett ålderstillägg efter fem år å 600 kronor.

Av styrelsen för hydrografiska byrån hade ock ifrågasatts, huruvida icke sistbemälda föreståndares benämning borde ändras till närmare överensstämmelse med förhållandet vid andra motsvarande ämbetsverk eller så, att han bleve betecknad såsom »chef» för byrån. Med sin nysst antydda uppfattning hade kommittén icke kunnat biträda berörda förslag i fråga om föreståndarens benämning.

Å gällande stat för hydrografiska byrån vore vidare upptagna två byråingenjörer, vardera med ett arvode av 4,500 kronor. Därest hydrografiska byrån skulle överföras på ordinarie stat, ansåge kommittén i likhet med byråns styrelse, att de bägge redan befintliga byråingenjörsbefattningarna borde förändras till ordinarie tjänster. Det syntes nämligen vara oundgängligen nödvändigt för arbetets behöriga gång, att vid byrån funnes, förutom föreståndaren, åtminstone två ordinarie tjänstemän med högre utbildning.

Vidkommande avlöningarna till ifrågavarande byråingenjörer har kommittén erinrat, att nuvarande arvode, 4,500 kronor, utgjorde samma belopp som begynnelseavlöningen för tjänsteman i andra normalgraden vid oreglerade centrala ämbetsverk. De nämnda befattningarna syntes kommittén böra, därest de nu uppfördes såsom ordinarie, erhålla samma avlöningsförmåner, som numera i allmänhet vore tillerkända tjänstemän i andra normalgraden. Kommittén hade därvid icke ansett sig böra taga hänsyn till att byråingenjörerna enligt gällande instruktion ägde att under vissa villkor åtaga sig att utom tjänstetiden utföra praktiskt hydrografiska undersökningar och utredningar åt kommuner och enskilda. Enligt vad kommittén inhämtat hade byråingenjörernas behållna inkomster av dylika uppdrag utgjort.

	år 1908	år 1909	år 1910	år 1911	år 1912
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
för den ene byråingenjören	211:—	27:75	170:35	611:70	305:—
» » andre »	—	27:75	—	—	—

Vid bifall till kommitténs förslag, att byråingenjörerna vid hydrografiska byrån skulle likställas med tjänstemän i andra normalgraden vid centrala ämbetsverk, borde de ock utnämnas av Kungl. Maj:t.

Vad styrelsen föreslagit i fråga om uppförande å stat av tre ordinarie kvinnliga biträdesbefattningar samt angående avlöningsförmånerna för dem, hade icke givit kommittén anledning till erinran.

Beträffande den avlöning, som skulle tillkomma vaktmästaren vid hydrografiska byrån i denna hans egenskap, ansåge sig kommittén icke kunna tillstyrka, att den sattes högre än som befunnits skäligt för vaktmästare i allmänhet vid centralt ämbetsverk eller 1,200 kronor med två ålderstillägg efter 5 och 10 år, vardera ålderstillägget å 100 kronor. Då kunnighet i skrivmaskins- och räknemaskinsarbete icke syntes kunna fordras såsom kompetensvillkor för vaktmästarbefattning, hade det syntes kommittén billigt att, därest sådant arbete av vaktmästaren vid hydrografiska byrån besörjdes på ett tillfredsställande sätt, särskild gratifikation till belopp av högst 500 kronor, för år räknat, måtte såsom hittills kunna tillerkännas honom. Det för sådant ändamål erforderliga beloppet borde utgå av anslag till extra biträden m. m. Kommittén har erinrat att vid fastställandet år 1909 av stat för Sveriges geologiska undersökning det avsetts, att dåvarande förste vaktmästaren därstädes skulle från motsvarande anslag å nämnda institutions stat kunna få uppbära särskild ersättning av 500 kronor för bestyr med fotografering och dylikt.

I anslutning till vad vid löneregleringar under de senare åren för ett flertal ämbetsverk och myndigheter plägat föreskrivas samt vad som stadgats i kungörelsen den 10 juni 1912 angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar har kommittén hemställt, att såsom förutsättning för godkännande av den blivande staten för statens hydrografiska byrå måtte uppställas att, för så vitt tjänstgöringen är förlagd till byråns lokaler i Stockholm, ordinarie tjänst innehavare skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter prövning medgivnas, vara å tjänsterummet tillstädes minst 6 timmar varje söckendag, dock att arbetstiden för kvinnlig befattningshavare icke må i något fall utsträckas med mera än en timme.

Kommittén har vidare framlagt förslag till avlöningsvillkor, innefattande bland annat bestämmelser om semester samt därom att föreståndare och vaktmästare skulle tillgodoräknas den tid, som före den nya statens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen.

Uti den kostnadsberäkning, som låg till grund vid bestämmande av anslaget till hydrografiska byrån för år 1913, var — enligt vad kommittén vidare erinrar — upptaget ett belopp av förslagsvis 9,000 kronor till extra biträden samt gratifikation åt vaktmästaren. Av berörda belopp beräknades 3,600 kronor åtgå till arvoden åt de kvinnliga biträdena, för vilka nu föreslagits ordinarie anställning. Återstoden skulle alltså utgöra 5,400 kronor, men hade styrelsen ansett detta belopp icke vidare förslå till bestridande av utgifter för extra biträden m. m.

Till avlöning åt en biträdande ingenjör under sex månader om året hade hittills beräknats 1,800 kronor. Styrelsens förslag att för avlöning av en dylik ingenjör få använda 4,000 kronor avsåge att kunna året om hava tillgång till ingenjörsbiträde. Den omfattning, byråns arbeten numera nått, syntes ock enligt kommitténs mening kräva ökad tillgång till extra arbetskraft med ingenjörsutbildning. Det av styrelsen för ändamålet beräknade beloppet hade kommittén emellertid funnit väl högt tilltaget. Ett arvode av 3,600 kronor för år räknat hade syntes kommittén böra vara för ändamålet tillfyllest, varvid kommittén erinrat, att årsarvodet till extra biträdande ingenjör i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats till sistnämnda belopp.

Vidare avlönades för närvarande från anslaget i fråga en manlig ritare med 1,800 kronor. Styrelsen hade hemställt om höjning av anslaget med 600 kronor, på det att arvodet till ritaren måtte kunna utgå med högre belopp. Mot den sålunda föreslagna förhöjningen av arvodet åt ritbiträdet till 2,400 kronor för år hade kommittén icke haft anledning till erinran.

De ersättningar, styrelsen föreslagit dels med 1,200 kronor till den person, som utför analyser av vattenprov, och dels med högst 500 kronor åt byråns vaktmästare för utförande av skrivmaskins- och räkne-maskinsarbete hava icke föranlett erinran från kommitténs sida, liksom ej heller det till 1,200 kronor beräknade beloppet till gratifikationer i övrigt åt tillfälliga biträden och liknande utgifter.

För uppehållande av vederbörande ordinarie befattningar under semesterledighet erfordrades slutligen medel till vikariatsersättningar. Med avseende å eventuellt behov av medel utöver tjänstgöringspenningar till avlöning av vikarie för ordinarie kvinnligt biträde och vaktmästare

under sjukdom samt för anslagets avrundande har kommittén beräknat det i ifrågavarande hänseenden avsedda beloppet till 1,200 kronor. I detta sammanhang har kommittén påpekat, att, därest för beredande av semester åt ordinarie befattningshavare vid byrån den biträdande ingenjören uppehölle ordinarie tjänst och därför åtnjöte vikariatsersättning, motsvarande tjänstgöringspenningar för sistnämnda tjänst, han icke under några förhållanden borde få samtidigt uppbära sitt arvode såsom biträdande ingenjör oavkortat.

Med avseende å vad sålunda anförts, har kommittén hemställt, att till ersättningar åt extra biträden, gratifikationer och vikariatsersättningar måtte i staten för hydrografiska byrån uppföras ett anslag av 10,100 kronor.

Till arvoden åt observatörer vid hydrografiska byråns stationer vore för närvarande beräknat ett belopp av 8,000 kronor. Någon ändring i detta belopp hade icke ansetts erforderlig.

Styrelsen hade vidare hemställt, att anslaget till expenser å byråns stat måtte höjas till 3,500 kronor. Då en del av utgifterna för expenser fortfarande syntes böra bestridas av anslaget till vattenfallsförteckningen, hade det syntes kommittén tillfyllest, om anslaget å byråns stat för ifrågavarande ändamål bestämdes till 3,000 kronor.

I likhet med styrelsen för hydrografiska byrån har kommittén ansett övriga å nu gällande stat för byrån uppförda anslagsposter böra utgå å extra stat.

Kommittén har härefter framlagt följande förslag till ordinarie stat för statens hydrografiska byrå:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Föreståndare	5,000	2,500	—	7,500	Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 byråingenjör	3,600	1,800	400	5,800	
1 "	3,600	1,800	400	5,800	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor.
1 kvinnligt biträde av högre lönegrad	900	550	150	1,600	
1 " " " " "	900	550	150	1,600	Efter fem år kan lönen höjas med 200 kronor och efter tio år med ytterligare 200 kronor.
1 " " " lägre "	700	350	150	1,200	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor och efter tio år med ytterligare 100 kronor.
Till ersättningar åt extra biträden, gratifikationer och vikariatsersättningar	—	—	—	10,100	
Till arvoden åt observatörer	—	—	—	8,000	
Till expenser	—	—	—	3,000	
Summa	—	—	—	45,800	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Motsvarande poster i gällande stat för byrån utgöra sammanlagt 36,400 kronor. Kommitténs förslag innebär alltså en kostnadsökning av 9,400 kronor. Härvid har dock icke tagits hänsyn till blivande ålderstillägg, vilka torde böra utgå av nionde huvudtitelns gemensamma anslag till ålderstillägg.

Kommittén har jämväl yttrat sig i fråga om byråingenjörernas pensionsålder och, ehuru någon framställning därom från byråns styrelse icke blivit gjord, ifrågasatt, huruvida icke denna borde sättas till allenast 65 levnadsår jämte 35 tjänstår.

Å staten för hydrografiska byrån för år 1913 vore vidare uppförda anslag till publikationer 8,000 kronor, till resekostnader och hantlangning vid mätningar 8,000 kronor samt till komplettering och underhåll av peglar och utrustning 2,600 kronor. Beträffande beloppen av ifrågasvarande anslag hade styrelsen icke föreslagit annan ändring, än att anslaget till komplettering och underhåll av peglar och utrustning

borde höjas till 3,500 kronor. Samtliga de tre ifrågavarande anslagen syntes kommittén fortfarande böra utgå å extra stat. På någon närmare granskning av de föreslagna beloppen hade kommittén icke funnit anledning att ingå. Kommittén hade dock ansett sig icke kunna undgå att giva uttryck åt den uppfattning, att det till publikationer avsedda anslaget 8,000 kronor syntes väl högt tilltaget, allra helst som, enligt vad styrelsen meddelat, kostnaderna för utgivandet av monografier icke vore för framtiden beräknade att täckas av nämnda anslagssumma, utan vid behov förhöjning av anslaget skulle för sådant ändamål äskas. Genom iakttagande av nödig sparsamhet syntes tilläventyrs kostnaderna för publikationer kunna nedbringas.

För den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten utginge å extra stat, jämte de till hydrografiska byråns disposition ställda medlen, dels till meteorologiska centralanstalten anslag för meteorologiska observationer och dels till Sveriges geologiska undersökning anslag för hydrogeologiska specialundersökningar. Även dessa anslag hade styrelsen för hydrografiska byrån ansett fortfarande böra utgå å extra stat.

Kommittén hade icke något att erinra häremot. Vad emellertid beträffade det för meteorologiska observationer avsedda anslaget, tilläte sig kommittén erinra, att i nämnda anslag för närvarande inginge en post å 1,000 kronor till arvodestillökning åt en amanuens vid meteorologiska centralanstalten samt att från nämnda anslag ett vetenskapligt bildat extra biträde vid anstalten åtnjöte ett belopp av omkring 600 kronor. Vidkommande dessa utgiftsposter yttrade sig kommittén vidare uti det betänkande, kommittén hade att avgiva angående meteorologiska centralanstalten.

Sedan några år hade, såsom nämnts, på extra stat anvisats anslag för verkställande av undersökningar och arbeten för åstadkommande av en schematisk förteckning och beskrivning över Sveriges vattenfall. Då dessa anslag avsåge mera tillfälliga ändamål, syntes även dessa fortfarande böra utgå å extra stat.

I utlåtande den 20 mars 1913 har styrelsen för hydrografiska byrån med anledning av löneregleringskommitténs betänkande anfört huvudsakligen följande.

*Styrelsen för
hydrografiska
byrån den 20
mars 1913.*

Enligt nu gällande stat åtnjöte byråns föreståndare ett arvode av 7,000 kronor, d. v. s. han vore i avlöningsförmåner jämnställd med

överdirektörer och chefer för mindre verk enligt äldre staterna. Dessa löneförmåner hade utförligt motiverats uti propositionen till 1907 års Riksdag angående inrättandet av en hydrografisk undersökning.

Enligt det förslag, som tidigare hade uppgjorts av väg- och vattenbyggnads- samt lantbruksstyrelserna gemensamt, skulle föreståndaren jämnställas med byråchef i centralt ämbetsverk och tillerkännas de avlöningsförmåner, som vore eller framdeles bleve bestämda för sådan tjänsteman.

I vattenfallskommitténs yttrande hade emellertid yrkats, att chefen skulle i avseende på avlöningsförmåner jämnställas med överdirektör, med hänsyn till de onekligen stora krav, som hydrografiska byråns viktiga uppgift ställde på chefens såväl förmåga av objektiv vetenskaplig forskning och klara blick för det praktiska livets fordringar som ock hans kunskaper och vyer inom de hydrografiska vetenskaperna.

Till denna uppfattning anslöt sig Kungl. Maj:t. Departementschefen anförde bland annat, under erinran, att arbeten påginge för en omreglering av lönerna för de förvaltande ämbetsverkens personal samt att i sammanhang härmed även medellönen för cheferna för de mindre verken torde komma att höjas, att, då regleringen en gång började genomföras, även föreståndaren för hydrografiska byrån syntes böra komma i åtnjutande av en sådan höjning.

Vad sålunda av departementschefen anfördes beträffande föreståndarens avlöningsförmåner, bildade den grundval, enligt vilken den nyinrättade befattningen eftersträvats av flera innehavare av statstjänst och andra, och enligt vilken den av Kungl. Maj:t förordnade föreståndaren givetvis ansett sig hava skyldighet att uteslutande ägna sin fritid åt vetenskapliga arbeten på det hydrografiska området i stället för att genom arbeten inom andra grenar av den geografiska vetenskapen skaffa sig ökade möjligheter till befördran på den akademiska banan. Att propositionens förslag och yttrande icke skulle innebära någon förpliktelse från statens sida att vid en blivande reglering låta föreståndaren åtnjuta löneförmåner enligt den tjänstegrad, som det vid befattningens inrättande ansågs riktigt att bereda honom, skulle innebära ett osäkerhetstillstånd, som icke kunde anses förenligt med rätt och billighet. Styrelsen hade också ansett sig kunna helt och hållet trygga sig vid den motivering och det yttrande i propositionen, som nyss omnämnts, och icke i sin framställning ingått närmare på frågan om föreståndarens löneförmåner.

Löneförmånerna för de befattningar, som i det föregående omnämnts och för en del andra, vilka i ett eller annat hänseende vore

jämförliga med den ifrågavarande, hade vid de senaste årens riksdagar reglerats efter följande grunder. Cheferna för de mindre verken hade erhållit en lön av 9,000 kronor med en något växlande uppdelning i lön och tjänstgöringspenningar eller lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg. Enligt denna grund hade lönerna exempelvis reglerats för flera befattningsinnehavare, för vilka de vetenskapliga meriterna vore de viktigaste såsom riksarkivarien, riksbibliotekarien, riksantikvarien, överintendenten för nationalmuseum och chefen för Sveriges geologiska undersökning.

Byråcheferna i de centrala ämbetsverken hade erhållit en avlöning av 7,500 kronor jämte 600 kronor i ortstillägg och 600 kronor i ålders- tillägg d. v. s. en slutlön av 8,700 kronor.

Professorerna vid universiteten i Uppsala och Lund, vetenskaps- akademien m. fl. hade erhållit en avlöning av 7,500 kronor jämte 600 kronor i ålderstillägg d. v. s. en slutlön av 8,100 kronor.

Professorn vid generalstaben, föreståndare för den geodetiska avdel- ningen av rikets allmänna kartverk, hade erhållit en avlöning av 5,900 kronor i lön, 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar, 600 kronor i ålders- tillägg samt 1,000 kronor i inkvarteringsbidrag d. v. s. en slutlön av 8,700 kronor.

Föreståndarna vid skogsförsöksanstalten och vid centralanstalten för jordbruksförsök hade erhållit en lön av 7,500 kronor jämte 600 kronor i ålderstillägg, vartill komme för den föreståndare vid skogs- försöksanstalten, som förordnades som chef för anstalten, ett chefsarvode av 500 kronor, vadan denne uppbure en slutavlöning av 8,600 kronor.

Nu föresloge kommitterade, att föreståndaren för hydrografiska byrån skulle i avlöningsförmåner jämnställas med professorerna vid universiteten. Detta förslag innebure en sänkning av grundlönen å 1,500 kronor i förhållande till den av styrelsen i enlighet med proposi- tionen till 1907 års Riksdag föreslagna lönen och en minskning av slutlönen med 900 kronor. Det innebure också att i stället för att i löneförmåner jämnställas med fjärde gradens tjänstemän, såsom i pro- positionen utlovats, föreståndaren för byrån bleve jämnställd med tjänste- männen i en lönegrad, som låge mellan andra och tredje graden.

Kommitterade hade icke uppvisat, på vilka skäl de ansett sig böra underkänna den motivering, som av departementschefen framlagts i propositionen till 1907 års Riksdag, för att föreståndaren för hydrogra- fiska byrån skulle i avlöningsförmåner jämnställas med chefen för Sveriges geologiska undersökning. Möjligen skulle denna innefattas däri, att »han varder ordinarie tjänsteman och såsom sådan erhåller pensionsrätt».

Att denna förman skulle uppväga en löneskillnad av resp. 1,500 och 900 kronor, vartill komme pensionsavgifterna, syntes styrelsen alldeles orimligt. I propositionen 1907 hade visserligen departementschefen såsom skäl för att sätta lönen till 7,000 kronor anfört, att med den av styrelserna föreslagna begynnelselönen av 6,400 kronor och slutlönen av 7,000 kronor skillnaden mellan denna och professorernas avlöning, som utgjorde 6,000 kronor i begynnelselönen och 7,000 kronor i slutlönen, bleve så obetydlig, att den uppvägdes därav, att professorerna vore ordinarie ämbetsmän med ty åtföljande pensionsrätt. Men från denna uppfattning till den nu av kommitterade framställda vore ett stort steg.

För sin del finge styrelsen alltså på det bestämdaste vidhålla, att den ansåge såväl arten av arbetet vid den hydrografiska byrån som också den kompetens, detta erfordrade, och den stora betydelse, som dessa undersökningar hade för all praktisk företagsamhet i landet, göra, att föreståndaren fortfarande i avlöningshänseende borde jämnställas med chefen för Sveriges geologiska undersökning och andra chefer för mindre verk.

Om kommitterade alltså icke ingått på någon undersökning av vilka förändrade förhållanden, som skulle göra departementschefens gamla motivering oriktig, framkomme de i stället med två andra motiv till den av dem föreslagna lönen. Det ena motivet vore »att kommittén anbefallts att i samband med fullgörande av det kommitterade meddelade uppdrag med avseende å löneroglering för hydrografiska byrån till behandling jämväl upptäga frågan om ny stat för meteorologiska centralanstalten». I vad avseende innehållet i denna befallning kunde inverka på avlöningsförhållandena vid hydrografiska byrån, förefölle styrelsen icke rätt klart, så mycket mindre som det icke varit ifrågasatt roglering av avlöningsförmånerna till andra än vissa av meteorologiska centralanstaltens befattningshavare. Kommitterades andra motiv vore, att vid behandlingen av byråns rogleringsfråga det blivit inom kommittén dryftat, huruvida det icke skulle vara önskvärt att på ett eller annat sätt närmare sammansluta hydrografiska byrån med meteorologiska centralanstalten och nautisk-meteorologiska byrån. Kommitterade hade därvid antingen tänkt sig en direkt sammanslagning eller en kommission, som skulle hava till huvudsaklig uppgift att årligen uppgöra förslag till arbetsplaner m. m. i likhet med kommissionen för de allmänna kartarbetena. Beträffande det förra alternativet ville styrelsen hänvisa till den utredning rörande byråns ställning, som återfunnes uti propositionen år 1907. Vad åter anginge inrättandet av en kommission, som skulle övervaka arbetsplanernas uppgörande m. m., syntes detta icke kunna

på något sätt inverka på löneförmånerna till cheferna för de verk, som skulle vara representerade i densamma.

Beträffande kommitterades förslag att sätta föreståndaren för hydrografiska byrån i avlöningshänseende lika med professorerna vid universiteten ville styrelsen framhålla, hurusom därav med nödvändighet bleve följd, att en vetenskapligt bildad föreståndare måste ägna den tid, som bleve övrig från det direkta byråarbetet, åt författarskap på andra områden än det hydrografiska. Den ifrågasatta lönen vore nämligen givetvis att anse såsom betydligt mera fördelaktig uti universitetsstäderna Uppsala och Lund än i Stockholm med dess avsevärt dyrare hyror och andra levnadsomkostnader. Att därigenom byråns verksamhet och resultaten av denna komme att bliva i hög grad lidande vore självklart. Det förtjänade därvid att påpekas, att förhållandena i detta avseende vore olika vid hydrografiska byrån och en del andra vetenskapliga institutioner sådana som meteorologiska centralanstalten och skogsförsöksanstalten, i det att de ämnen, meteorologi och botanik, speciellt växtbiologi, vilka vore föremål för arbetena vid dessa anstalter, vore representerade av professorsbefattningar vid universiteten, till vilka dessa befattningshavare kunde meritiera sig samtidigt med att de bidroge till den vetenskapliga verksamheten vid sina anstalter, men att hydrografi på detta sätt icke vore representerat.

Genom beslut av förra årets Riksdag hade bland annat lönerna för befattningshavare vid statens skogsförsöksanstalt reglerats. Kommitterade föresloge nu, att hydrografiska byråns föreståndare i löneförmåner skulle sättas efter chefen för skogsförsöksanstalten. Och dock finnes flera skiljaktigheter mellan de båda chefernas ställning. Sålunda vore chefen för skogsförsöksanstalten icke medlem av anstaltens styrelse utan endast föredragande, under det att föreståndaren för hydrografiska byrån vore medlem av dess styrelse. Skogsförsöksanstaltens föreståndare tillsattes efter ansökan på förslag av styrelsen, medan föreståndaren för hydrografiska byrån direkt förordnades av Kungl. Maj:t. Beträffande de båda chefernas åligganden föreläge även åtskilliga andra olikheter.

Vid de utredningar, som föregått byråns inrättande, hade det aldrig varit tal om att jämföra föreståndarens avlöningsförmåner med universitetsprofessorernas, utan tvekan hade då endast gällt, huruvida avlöningen borde sättas lika med byråchefernas eller överdirektörernas. Detta var helt naturligt. Såsom i både vattenfallskommitténs och departementschefens yttrande framhölls, var det av största vikt, att den blivande chefen erhöle en möjligast självständig ställning, så att han vore medlem av styrelsen och hade den omedelbara ledningen av byråns verk-

samhet om hand, under det att styrelsens befogenhet skulle begränsas till att huvudsakligen omfatta granskningen av de årliga arbetsplanerna och kostnadsberäkningarna. Uti byråns instruktion förklarades också styrelsens huvuduppgift vara »att vaka över, att de allmänna hydrografiska arbetena bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, och att ett effektivt samarbete äger rum emellan de institutioner, åt vilka utförandet av dessa arbeten anförtrotts». För övrigt skulle enligt instruktionen den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten äga rum under ledning av hydrografiska byrån. Det ålåg också dennas föreståndare att uppgöra sammanfattande förslag till arbetsplaner och kostnadsberäkningar rörande hela den hydrografiska undersökningen av Sveriges färskvatten.

I det föregående hade styrelsen vid bedömandet av avlöningsförmånerna för byråns föreståndare huvudsakligast utgått därifrån, att denne vore vetenskapsman. Såsom av propositionen 1907 framginge, borde emellertid föreståndaren »vara både vetenskapsman och ingenjör och i båda hänseendena stå på höjden av sin tids bildning». Det borde därför framhållas, att möjligheterna att erhålla en ingenjör för denna befattning med den föreslagna lönen icke torde vara stora. Departementschefen hade härom anfört: »För en ingenjör med den stora erfarenhet, som här skulle fordras, och med framstående egenskaper i övrigt bjuder emellertid det praktiska livet stora möjligheter till högre inkomst än den föreslagna lönen, som ju till att börja med icke skulle uppgå till mer än 6,400 kronor». Detta ansåge styrelsen numera i lika hög grad gälla rörande den av kommitterade föreslagna lönen. Bland tekniska befattningssinnehavare med utbildning på det hydrografiska området hade såväl byråchefen för tekniska ärenden i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen som byråchefen för kulturtekniska ärenden i lantbruksstyrelsen högre avlöningar än den av kommitterade nu för byråns chef föreslagna. Detsamma gällde beträffande biträdande ingenjören i vattenfallsstyrelsen, vilken uppbure en begynnelselöen av 8,000 kronor. Svårigheterna att få föreståndarbefattningen besatt med en tekniskt bildad person med tillräckliga meriter skulle sålunda säkerligen bliva avsevärda, därest lönen icke sattes högre än den av kommitterade föreslagna.

Då byrån inrättades, hade detta i första rummet varit för att tillfredsställa ett av den praktiska företagsamheten i landet länge känt behov av en statsanstalt för hydrografiska undersökningar och dessas stora betydelse erkändes allmänt. Kommitterade syntes nu i sitt förslag rörande avlöningen till föreståndaren hava i viss mån förbisett denna praktiska sida av byråns verksamhet. Det vore dock endast få grenar

av företagsamheten i landet, som icke hade behov och nytta av dessa undersökningar, och de ekonomiska värden, som dessa grenar av företagsamhet representerade, vore så stora, att de belopp, som inbesparades genom en säker kännedom om landets hydrografi, vore av allra största betydelse. Utan att i detta sammanhang kunna ingå i en detaljerad redogörelse för detta spörsmål ville styrelsen framhålla, att hydrografiska undersökningar vore nödvändiga för jordbruket vid uppgörande av planer till dränering, sjösänkningar och invallningar, vid bedömande av jords värde med hänseende till översvämningar, vid utbyggande av större vattenfall till kraftdistribution eller för storindustriell drift och av smärre för kvarnar, sågar eller för kraft till jordbrukets motorer, vid anläggande av broar och kulvertar för järnvägar eller landsvägar, vid anordnandet av farleder eller flottleder, vattenledningsverk, vid frågor om vattendrags förorenande genom avfallsvatten från fabriker o. s. v., vid uppgörande av regleringsplaner samt för ett stort antal rättsliga frågor angående rätt till dämning m. m. Det hade varit hänsynen till denna stora praktiska betydelse av de hydrografiska undersökningarna, som gjort, att byrån organiserades på det sätt, som vore fallet, och det syntes styrelsen icke, som om byråns verksamhet under de gångna åren skulle hava givit skäl för en sådan förändring härutinnan, som den av kommitterade föreslagna nedsättningen i avlöningsförmåner för föreståndaren i förhållande till dem, som vid byråns inrättande ansetts böra fastställas vid en blivande reglering, måste anses innebära.

Styrelsen finge alltså fasthålla vid sitt förslag, att ledningen av byråns arbeten skulle utövas av en chef, och att avlöningen till denne skulle utgå med 9,000 kronor, varav 6,200 kronor i lön och 2,800 kronor i tjänstgöringspenningar eller ock för åvägabringande av större överensstämmelse med senaste regleringar med den uppdelning av nämnda belopp att 5,700 kronor skulle utgöra lön, 2,500 kronor tjänstgöringspenningar och 800 kronor ortstillägg.

Beträffande avlöningsvillkoren hade kommitterade ansett, att byråingenjörer icke skulle hava rätt att tillgodoräkna sig den tid, som före den nya statens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen. Styrelsen ansåge, att denna rätt borde tillerkännas jämväl byråingenjörerna i enlighet med vad som i regel varit fallet vid alla löner regleringar, då det gällt redan förut på stat upptagna platser och icke nyinrättade sådana. Styrelsen ansåge sig såsom ytterligare skäl för denna sin uppfattning böra tillägga, dels att de nuvarande byråingenjörerna arbetat under byråns hela organisationsperiod, vilken väl borde få anses som en av byråns viktigaste och mest krävande, dels att

ett personalbyte på dessa platser skulle tillföra de nya, sannolikt mindre erfarna, byråingenjörerna samma avlöningsförmåner i alla avseenden som de nuvarande tjänstemännen, vilket icke kunde anses rättvist eller uppmuntrande för de senare med hänsyn till deras hittills nedlagda arbete.

Rörande vaktmästarens avlöning hade kommitterade föreslagit, att den skulle sättas lika med den, som befunnits skälig för vaktmästare i allmänhet vid centralt ämbetsverk. Styrelsen hade däremot föreslagit, att han i avlöningshänseende skulle jämnställas med förste vaktmästare i nyreglerade centrala ämbetsverk. Med hänsyn till den mängd av expeditionsgöromål beträffande utsändandet av skalor och blanketryck m. m. till observationsstationerna samt den tillsyn av byråns instrument och de expeditionsgöromål med desammas försändande, som byråns vaktmästare ombesörjde, ansåge sig styrelsen böra vidhålla sin framställning att vaktmästarens avlöning måtte sättas till 1,500 kronor, varav 900 kronor i lön, 450 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor i ortstillägg, samt ett ålderstillägg å 100 kronor efter 5 år.

Beträffande anslaget till expenser hade kommitterade påyrkat en nedsättning från 3,500 kronor till 3,000 kronor. Därigenom skulle byrån årligen disponera 3,500 kronor till expenser, om nämligen såsom hittills 500 kronor årligen toges ur anslaget till vattenfallsförteckningen. Utgifterna för expenser hade emellertid utgjort:

år 1908	år 1909	år 1910	år 1911	år 1912
2,511: 02	2,916: 97	2,902: 25	3,792: 80	4,097: 41

Det syntes styrelsen därav framgå, att ett verkligt behov av anslagets ökning till 3,500 kronor föreläge.

Statskontoret.

Statskontoret har i utlåtande den 27 mars 1913 anført följande. För byråingenjörerna hade löneregleringskommittén under erinran, att nuvarande arvudet, 4,500 kronor, utgjorde samma belopp som begynnelseavlöningen för tjänstemän i andra normalgraden vid oreglerade centrala ämbetsverk, föreslagit samma avlöningsförmåner, som numera i allmänhet vore tillerkända tjänstemän i nämnda grad. Då emellertid de nya grunderna för regleringen av avlöningsförhållandena vid de centrala ämbetsverken första gången tillämpades av samma Riksdag, som beviljade nu utgående arvoden åt byråingenjörerna, förefunnes enligt statskontorets mening ingen anledning antaga, att dessa byråingenjörer då ansetts böra i avlöningssväg likställas med tjänstemän i andra lönegraden vid centralt ämbetsverk. I stället syntes en jämförelse hava

gjorts med vad lantbruksstipendiat ansetts kunna förtjäna ävensom med byråingenjör i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Vid sådant förhållande och då vid 1911 års Riksdag åt 3 byråingenjörer i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beviljats avlöning av 4,000 kronor med 3 ålderstillägg å 500 kronor och vid 1909 års Riksdag åt 11 tjänstemän vid Sveriges geologiska undersökning avlöning av 4,000 kronor med 4 ålderstillägg å 500 kronor, hade statskontoret känt sig tveksamt, huruvida de för nu ifrågavarande tjänstemän föreslagna avlöningsförmåner kunde anses tillräckligt motiverade.

Skulle dessa tjänstemän erhålla samma avlöningsförmåner, som enligt vad ovan nämnts beviljats geologerna, borde envar av de nuvarande byråingenjörerna för ålderstilläggs åtnjutande få tillgodoräkna sig den tid, som före den nya statens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen. Denna rätt borde väl för övrigt tillkomma byråingenjör även med de av kommittén föreslagna löneförmåner, ifall tjänsten redan nu ansåges jämnställd med andra gradens tjänster.

Kommitténs förslag i fråga om byråingenjörernas pensionsålder avstyrktes.

Anslaget till expenser hade syntts kommittén kunna bestämmas till 3,000 kronor. Såsom skäl för nedsättning av det av styrelsen begärda anslaget, 3,500 kronor, anförde kommittén, att en del av utgifterna för ifrågavarande ändamål fortfarande borde bestridas av anslaget till vattenfallsförteckningen. Då emellertid styrelsens förslag finge anses innebära, att även under nämnda förutsättning ett anslag av 3,500 kronor å byråns stat vore för ändamålet erforderligt, hemställde statskontoret om bifall till styrelsens förslag härutinnan.

I övrigt hade statskontoret intet att erinra mot vad kommittén anført och hemställt.

Den ävägabragta utredningen synes mig först och främst giva vid handen, att hydrografiska byrån nu bör uppföras å ordinarie stat. De arbetsuppgifter, som redan åligga byrån, utgöras till stor del av arbeten, som komma att bliva permanenta, och övriga arbeten komma i allt fall att kräva en mycket lång tid. Med den utveckling, som råder på de områden, där den vetenskapliga forskningen och det praktiska livets krav mötas, är det också all anledning att antaga, att nya arbetsuppgifter framdeles komma att föreläggas byrån.

Löneregleringskommittén har meddelat, att inom densamma uppkommit fråga om byråns sammanförande med vissa andra anstalter till en gemensam institution. Av de skäl, jag redan i propositionen till

*Departements-
chefen.*

1907 års riksdag anförde, synas mig näppeligen några fördelar av ett dylikt sammanförande vara att förvänta, och det bör icke förbises, att avsevärda olägenheter skulle kunna därigenom uppstå. Kommittén har nu ej heller framställt förslag därom utan inskränkt sig till att genom en bestämmelse i avlöningsvillkoren hålla möjligheten av en dylik sammanföring öppen. Jag anser också detta vara för närvarande tillfyllest.

Att, såsom inom kommittén jämväl ifrågasatts, inrätta en gemensam styrelse, som skulle befrämja samarbetet mellan hydrografiska byrån och närstående anstalter, är en fråga, som väl kan förtjäna att tagas under övervägande, men som icke utövar någon inverkan på byråns uppförande å ordinarie stat.

Mot förslaget att förändra byråns nuvarande benämning till statens hydrografiska byrå har jag ingen erinran.

Den fråga, som förnämligast framkallat olika meningar, rör avlöningen åt byråns föreståndare. Sedan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och lantbruksstyrelsen i utlåtande den 19 december 1900 föreslagit, att föreståndaren måtte i avlöningshänseende jämnställas med byråchef i centralt ämbetsverk, men vattenfallskommittén av anförda skäl tillstyrkt, att han måtte bliva likställd med överdirektör, anslöt jag mig i mitt yttrande den 21 december 1906 till den senare uppfattningen och anförde tillika, att, om avlöningen för chefer för mindre ämbetsverk komme att vid förestående lönerogleringar höjas, även föreståndaren för hydrografiska byrån borde åtnjuta dylik höjning i avlöningen. Med anledning härav och sedan avlöningen för bemälda chefer numera höjts till 9,000 kronor, har byråns styrelse nu hemställt, att föreståndarens avlöning måtte höjas till nämnda belopp. Lönerogleringskommittén har emellertid förordat, att avlöningen måtte sättas till samma belopp som för föreståndaren för meteorologiska centralanstalten, nämligen till 7,500 kronor med ett ålderstillägg å 600 kronor eller sålunda enahanda avlöning som den, vilken tillkommer universitetsprofessorer i allmänhet. Hydrografiska byråns styrelse har i sitt utlåtande över kommitténs förslag med styrka påyrkat, att styrelsens förslag i detta hänseende måtte bifallas.

Redan den utredning rörande denna föreståndarbefattnings natur och de egenskaper, den kräver av sin innehavare, som jag lämnade år 1906 och som fortfarande synes mig äga full giltighet, gör, att jag icke kan för min del ansluta mig till lönerogleringskommitténs nu ifrågavarande förslag. Föreståndarskapet för hydrografiska byrån synes mig, isynnerhet på grund av de med detsamma förenade praktiska arbetsuppgifterna, ställa på sin innehavare krav av annan art och av

vida mångsidigare innehåll än det av kommittén åberopade föreståndarskapet för meteorologiska centralanstalten. Kommittén har såsom skäl för sitt avlöningsförslag beträffande föreståndaren åberopat ovan omnämnda, inom kommittén uppkomna spörsmål om sammanslagning av nu ifrågavarande byrå med vissa andra statsinstitutioner. Den ståndpunkt, till vilken jag tidigare kommit vid övervägande av denna fråga, synes mig fortfarande hava goda skäl för sig, men vilken ställning man än må intaga i berörda fråga, torde det få anses givet, att bestämmandet av avlöningen åt hydrografiska byråns föreståndare bör ske ur synpunkten av vad denna befattning i och för sig kräver.

Vad då vidkommer den avlöning, som enligt min mening bör tillkomma ifrågavarande föreståndare, tillåter jag mig först erinra, att jag år 1906 förklarade mig anse den byråchefer i centrala ämbetsverk då tillkommande avlöningen — som dock avsevärt översteg föreståndarens för meteorologiska centralanstalten dåvarande avlöning — vara för låg för föreståndaren för hydrografiska byrån och att Riksdagen år 1907 gillade denna åskådning genom att åt föreståndaren bevilja samma avlöning som åt chefer för de mindre verken. Bemälda byråchefer hava emellertid numera fått sin avlöning höjd till 8,100 kronor jämte ett ålderstillägg å 600 kronor och deras avlöning är således numera 600 kronor högre än vad löneregeringskommittén föreslagit för byråns föreståndare. Att nu ställa denne i ogynnsammare avlöningsställning än nämnda byråchefer kan jag icke finna lämpligt. Detta skulle också stå i alltför stark motsättning mot den grundsats, som får anses hava legat till grund för avlöningens bestämmande vid 1907 års riksdag.

Det skulle nu kunna ifrågasättas att till den avlöning, som kommittén föreslagit för byråns föreståndare, lägga ett chefsarvode å 500 kronor liksom för skogsförsöksanstaltens chef. Detta skulle emellertid ge 100 kronor lägre avlöningssumma än byråchefsavlöning och jag kan, med hänsyn till vad jag nyss anfört, icke finna den utvägen tillräddlig. Mot en jämförelse med statens skogsförsöksanstalt kan för övrigt göras den erinran, att nämnda anstalt är delad i två särskilda avdelningar med var sin föreståndare och att det egentligen blott är för de anstalten i dess helhet berörande chefsgröromålens skull, som den ene föreståndaren tillerkänts ett särskilt mindre arvode. Vid hydrografiska byrån vilar däremot allt ytterst på chefen; han har ledningen av och ansvaret för byråns samtliga arbeten.

Det är min övertygelse att, därest man verkligen vill för denna maktpåliggande och mycket krävande tjänst förvärva och bibehålla en person, som är i stånd att leda byråns arbeten så, att de bliva till det

stora gagn för landet och speciellt för ett flertal av dess viktigaste näringar, såsom jordbruket, industrien, trävaruflottningen m. fl., som avsetts vid byråns inrättande, detta mål icke kan vinnas med lägre avlöning för föreståndaren än den, som redan år 1906 i överensstämmelse med då rådande förhållanden av Riksdagen ansågs behöflig, nämligen den, som åtnjutes av cheferna för de mindre ämbetsverken. Det bör icke förbises, att det uttalande, som i propositionen till 1907 års riksdag oemotsagt gjordes angående blivande höjning av föreståndarens avlöning i samband med förestående höjning i avlöningen åt nyssnämnda chefer, spelat en måhända avgörande roll för dem, som sökte platsen, och att de betraktat detta uttalande som ett löfte.

Av dessa skäl finner jag mig böra tillstyrka, att föreståndarens avlöning nu upptages till 9,000 kronor, fördelad i 5,700 kronor lön, 2,500 kronor tjänstgöringspenningar och 800 kronor ortstillägg. Jag finner mig jämväl böra såsom en konsekvens härav förorda, att föreståndarens benämning ändras till chef.

I enlighet med löneregleringskommitténs förslag synas vidare de två byråingenjörsbefattningarna böra uppföras å den ordinarie staten. Kommittén har för dem föreslagit avlöning i andra normalgraden och jag biträder detta förslag. Visserligen har statskontoret uttalat betänkligheter häremot, huvudsakligen grundade på jämförelse med den avlöning, som nu åtnjutes av geologerna vid Sveriges geologiska undersökning, men jag tillåter mig erinra, att dessa geologer själva påyrkat att erhålla andra gradens avlöning och att Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag avlät framställning att, i avbidan på lönereglering, provisorisk avlöningsförbättring måtte beredas dem i form av hyresbidrag. Denna framställning vann icke Riksdagens bifall, men av Riksdagens förhandlingar i ämnet framgick, att behovet av en förbättring i geologernas avlöningsförmåner nästan från alla håll erkändes, och jordbruksutskottet framhöll uttryckligen önskvärdheten av, att en lönereglering för dem snarast möjligt måtte komma till stånd. Alla skäl synas då tala för att åt ifrågavarande byråingenjörer redan nu bereda avlöning enligt andra normalgraden.

Kommitténs yttrande innefattar, att de nuvarande byråingenjörerna icke skulle vid erhållandet av den förhöjda avlöningen å ordinarie stat få för ålderstillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring vid byrån. En sådan rätt hava däremot såväl byråns styrelse som statskontoret förordat för dem. Jag ansluter mig till kommitténs förslag härutinnan.

Enligt vad chefen för finansdepartementet meddelat, finner han

sig icke böra tillstyrka den av kommittén beträffande byråingenjörerna ifrågasatta nedsättningen i den för pension i regel föreskrivna levnadsåldern.

Vad löneregleringskommittén föreslagit i fråga om de tre kvinnliga biträdena och vaktmästaren ävensom angående anslag till extra biträden m. m. och till observatörer föranleder ingen erinran från min sida. Tillräckligt skäl att, såsom byråns styrelse föreslagit, giva vaktmästaren förste vaktmästares avlöning synes mig alltså icke föreligga. Anslaget till expenser synes mig däremot, särskilt med anledning av vad byråns styrelse anfört rörande utgifterna för detta ändamål under år 1912, böra höjas till 3,500 kronor, såsom jämväl statskontoret tillstyrkt.

Övriga för byrån erforderliga anslag ävensom anslaget till hydrogeologiska specialundersökningar synas mig böra fortfarande anvisas å extra stat. Beträffande de medel, som erfordras för de arbeten, vilka tillhöra meteorologiska centralanstalten, läser chefen för ecklesiastikdepartementet komma att göra hemställan.

Jag tillåter mig alltså nu framlägga följande förslag till ordinarie stat för statens hydrografiska byrå:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Chefen	5,700	2,500	800	9,000	
1 byråingenjör	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 "	3,600	1,800	400	5,800	
1 kvinnligt biträde av högre lönegrad	900	550	150	1,600	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 " " " " "	900	550	150	1,600	
1 " " " lägre "	700	350	150	1,200	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
Till ersättningar åt extra biträden, gratifikationer och vikariatsersättningar	—	—	—	10,100	
Till arvoden åt observatörer	—	—	—	8,000	
Till expenser	—	—	—	3,500	
Summa	—	—	—	47,800	

Ann. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

I enlighet med vad löneregleringskommittén hemställt och med iakttagande, att ålderstillägg enligt denna stat icke tillkommer chefen, anser jag, att för åtnjutande av de i denna stat upptagna avlöningsförmåner för ordinarie befattningshavare vid statens hydrografiska byrå böra fastställas följande villkor och bestämmelser, nämligen:

att innehavare av ordinarie befattning vid nämnda byrå skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av byrån eller eljest i allmänhet kan vara stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest byråns ställning inom statsförvaltningen så förändras, att densamma ej längre kan anses såsom självständig institution, eller därest vissa ifrågavarande byrå tillhörande göromål överflyttas till annan institution, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning, han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de göromål, som honom anförtros, eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra inom den institution, till vilken göromålen överlämnas;

att med ordinarie befattning vid statens hydrografiska byrå icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning vid ifrågavarande byrå ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, såframt ej, vad angår föreståndaren, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning vid byrån, styrelsen för byrån uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid byrån, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att innehavare av ordinarie befattning vid byrån allenast genom byråns förmedling och under villkor i övrigt, som i byråns instruktion vara angivna, må åtaga sig praktiskt hydrografiska undersökningar och utredningar åt kommuner och enskilda;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant förekommer, men att

den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att avlöning ej må utgå till tjänstinnehavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej provas skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras till följd av tjänsteresor eller för beredande av semester, befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid byrån, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta, vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest däremot svarande belopp;

att emellertid, därest föreståndaren till följd av tjänsteresa eller för handläggning av särskilda ärenden är under allenast några få, högst fyra dagar hindrad att sköta sin befattning, byråingenjör skall vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till föreståndarbefattningen hörande löpande göromålen;

att i fråga om i staten medgiven förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och

för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor; under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

att därvid vaktmästare bör tillgodoräknas den tid, som före den nya statens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att kvinnligt biträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt vid hydrografiska byrån och antages till ordinarie biträde å denna stat, äger att för åtnjutande av löneförhöjning räkna sig till godo den tid, hon därförinnan innehaft stadig anställning vid byrån;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålets behöriga gång, åtnjutas av föreståndaren och byråingenjörerna en var under en och en halv månad och av de kvinnliga biträdena en var under en månad samt av vaktmästaren under femton dagar;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägg, där sådant förekommer, utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänst-innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya statens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya staten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed; samt

att beträffande de i staten upptagna kvinnliga befattningshavare skola i övrigt lända till efter rättelse föreskrifterna uti kungl. kungörelsen den 10 juni 1912 angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

Vad löneregleringskommittén anfört i fråga om tjänstgöringstiden för byråns personal torde böra införas i byråns instruktion.

Hydrografiska byråns styrelse har vidare hemställt, att på extra stat måtte fortfarande anvisas medel dels till resekostnader och hantlangning vid mätningar, förslagsvis, 8,000 kronor, dels till publikationer, förslagsvis, 8,000 kronor och dels till komplettering och underhåll av pglar och utrustning, förslagsvis, 3,500 kronor. De bägge första beloppen äro desamma, vilka upptagas i staten för år 1913. Det sista beloppet är höjt från 2,600 kronor och synes mig byråns styrelse hava

anfört goda skäl för denna höjning. Å extra stat för år 1914 skulle alltså behöva anvisas för byråns behov inalles 19,500 kronor. Anslaget torde böra anvisas till fältarbeten, publikationer och utrustning.

Anslaget å extra stat för år 1914 till hydrogeologiska specialundersökningar torde böra liksom föregående år upptagas till 3,000 kronor.

På grund av vad jag nu anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå Riksdagen att

dels besluta, att hydrografiska byrån skall från och med år 1914 under benämning statens hydrografiska byrå uppföras å ordinarie stat;

dels godkänna det av mig framlagda förslaget till stat för byrån, att tillämpas från och med år 1914, ävensom de villkor och bestämmelser, som av mig föreslagits för åtnjutande av de i samma stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner;

samt vid bifall härtill å ordinarie stat under riksstatens nionde huvudtitel uppföra ett anslag till statens hydrografiska byrå till belopp av 47,800 kronor;

dels till bestridande av kostnaderna under år 1914 för statens hydrografiska byrås fältarbeten, publikationer och utrustning på extra stat för samma år anvisa ett anslag av 19,500 kronor;

dels ock för verkställande under år 1914 av hydrogeologiska specialundersökningar på extra stat för samma år anvisa ett anslag av 3,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall och förordnande, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga — till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen avlåtas.

Vid protokollet:
Gösta Alstermark.